Ազգ
Azg
armenian daily

13 ՄԱՅԻՍ 2003 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 90(2775)

Մեկ օրում երկու պայթյուն. մեկը Չեչնիայում, մյուսը՝ Մոսկվայում

Գրոզնիից դեպի հյուսիս՝ Զնամենսկոյե ավանը երեկ ցնցվեց ահավոր պայթյունից. վարչական շենքի առաջ պայթուցիկներով լեցուն բեռնատար ավտոմեքենայի պայթեցումը շուրջ 10 մետր խորությամբ հսկայական փոսի վերածեց շենքն ու տարածքը: Զոհվեց առնվազն 37 մարդ, շուրջ 200 հոգի էլ տեղափոխվեցին տարբեր հիվանդանոցներ: Սպանվածների ու վիրավորների մեծ մասը տեղի գյուղացիներ են: Այնինչ Զնամենսկոյեն նկատվում էր Չեչնիայի ամենից ապահով վայրերից մեկը. ռուսական զորքը չեչեն ըմբոստների ձեռքից այն վերցրել էր ավելի վաղ:

Դեպքից անմիջապես հետո ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն արտահերթ նիստի հրավիրեց երկրի կառավարությանը եւ պահանջեց գործի ամբողջական հետաքննում: Նիստում Պուտինն ասաց, որ նման արարքների նպատակն է խոչընդոտել չեչենական հարցի քաղաքական լուծմանը:

Երեկ մեկ այլ պայթյուն էլ տեղի ունեցավ, այս անգամ Մոսկվայում: Ստարի Արբատ փողոցում, թիվ 36 շենքի առաջին հարկի «Կենտո» ռեստորանի առաջ պայթած ռումբի հետեւանքով վիրավորվեց 10 մարդ:

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Լյուդմիլա Պուտինան մեր երկրում է արդեն երկրորդ անգամ

Երեկ երկօրյա այցով Երեւան ժամանեց Ռուսաստանի առաջին տիկին Լյուդմիլա Պուտինան՝ այս օրերին մեր երկրում անցկացվող ռուսաց լեզվի միջազգային օլիմպիադայի առիթով:

Հայաստանի առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանի հրավերով իր այցը տկն Պուտինան սկսեց Հայաստանի ազգային պատկերասրահից:

Պատկերասրահում բարձրաստիճան հյուրը եղավ հայ կերպարվեստը ներկայացնող սրահներում՝ Մարտիրոս Սարյանից մինչեւ մեր օրերը, ծանոթացավ միջնադարյան որմնանկարներին: Լ. Պուտինային ներկայացվեցին նաեւ 18-րդ դարի ռուս նկարիչ Միխայիլ Մախաեւի տասը փորագրանկարներ: Պետերբուրգի հիմնադրման 300-ամյակի առիթով արված այս փորագրանկարները քաղաքային տեսարանների մանրակերտներն են, որոնք հետագայում տեղ են գտել մայրաքաղաքի շինարարության մեջ:

Պատկերասրահից հետո երկու տիկիններն ուղեւորվեցին Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցի, այնուհետեւ Փարաջանովի անվան տուն-թանգարան:

Այսօր Լյուդմիլա Պուտինան կլինի Մատենադարանում, Երեւանի Պուշկինի անվան դպրոցում, որտեղ կհանդիպի հայաստանյան դպրոցների ռուսաց լեզվի վաստակավոր ուսուցիչների հետ: Երեկոյան Ռուսաստանի առաջին տիկինը Կ. Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիրում կմասնակցի ռուսաց լեզվի օլիմպիադայի փակման հանդիսավոր արարողությանը:

Սա Լյուդմիլա Պուտինայի երկրորդ այցելությունն է մեր երկիր: Անցյալ տարի եւս նա այստեղ էր նույն օլիմպիադայի առիթով, եղավ Գառնիում եւ Գեղարդում, այցելեց Սբ. Էջմիածին:

ՄԻՄԻ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԳՅՈՒՂԱԿԱԴԵՄԻԱ

Նախընտրական շրջանում ոչ նախընտրական հանդիպում Արա Աբրահամյանի եւ ՀՌԱԿ ներկայացուցիչների հետ

Հայկական գյուղատնտեսական ակադեմիայում երեկ կազմակերպված հանդիպումը Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանի, ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի եւ կուսակցության համամասնական ցուցակի 2-րդ տեղում գտնվող գործարար Գագիկ Աբրահամյանի հետ նախընտրական չէր, չնայած նախընտրական քարոզչությունը թեժ շրջանում է:

Ներկայացնելով ուսանողության եւ դասախոսական կազմի հետ հանդիպման եկած հյուրերին, ակադեմիայի ռեկտոր Արշալույս Թարվերդյանը նախ նշեց, որ Արա Աբրահամյանն այս բարձրագույն հաստատության ուսանողն է եղել: Հանդիպման առիթը ողջունելով, պրն Թարվերդյանն ասաց, որ բոլորը ծանոթ են գիտությանը եւ կրթությանը, մասնավորապես գյուղատնտեսությանն աջակցելու ծրագրերով հանդես եկող Արա Աբրահամյանին եւ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը: Ուստի այդ կերպ կարեւորվում է նաեւ գյուղատնտեսական ակադեմիայի դերը, քանի որ գյուղատնտեսության զարգացման հետ կապված բոլոր ծրագրերը հետաքրքրում են ակադեմիային:

Հետեւելով գյուղատնտեսության եւ այդ ոլորտին աջակցողների նկատմամբ ավանդական վերաբերմունքին, գյուղատնտեսական ակադեմիայի ռեկտոր Արշալույս Թարվերդյանն իր խոսքի ավարտին գյուղատնտեսությանը, ագրարային գիտությանը մատուցած եւ մատուցելիք ծառայությունների համար Արա Աբրահամյանին պարգեւատրեց ակադեմիայի ոսկե մեդալով:

Տես ➧ էջ 2

Համախուրդիայի ժամանակները վերադառնո՞ւմ են

Վրաստանի այսօրվա ներքաղաքական իրավիճակը հիշեցնում է 1980-ական թթ. վերջերը, 1990-ական թթ. սկիզբը, երբ ռադիոհարցազրույցում հայտարարեց նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Ես մտահոգված եմ վրաց հանցագործների լկտիությունից, ասաց երկրի ղեկավարը:

Կիրակի օրը Վրաստանում կատարվեց մարդագողության հերթական դեպքը. 16 հոգանոց զինված ավազակախումբը օրը ցերեկով Սամեգրելու-Զեմո Սվանեթի երկրամասում առեւանգել է գործարար Գոգի Պիլպանիին:

Անցնող շաբաթ Թբիլիսիի կենտրոնում պայթեցվել էր վրաց հայտնի գործարար Զոնի Գիգանիի թանկարժեք ավտոմեքենան, իսկ կիրակի երեկոյան Կարելիի եկեղեցում իրեն դանակի մահացու հարվածներ էր հասցրել վրաց նշանավոր գրող եւ կինոռեժիսոր Գողեբձի Չոխելին՝ այլեւս չտանելով դաժան սոցիալական պայմանները:

Այս ժամանակներս պետք է գումարել ուժային կառույցների ղեկավարների արտակարգ նիստ՝ քննարկելու Վրաստանում ստեղծված ծանր իրավիճակը հաղթահարելու խնդիրները, ռադիոհարցազրույցում ասաց Շեւարդնաձեն:

Նախօրեին «Նոր աջեր» կուսակցության առաջնորդ Դավիթ Գամկրելիձեն Վրաստանում ստեղծված ծանր ֆրեածին իրավիճակը պայմանավորել էր նրանով, թե իբր դա արվում է Շեւարդնաձեի գիտությամբ, որպեսզի երկրում արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու եւ աշնանը կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունները հետաձգելու առիթ ստեղծվի:

Վերջերս Վրաստանի անվտանգության նախարար Վալերի Խաբուրձանիան հայտարարեց, թե երկրի տարածքում առկա զինված խմբավորումները գործում են որոշ քաղաքական ուժերի հովանու ներքո:

Երեկ Էդուարդ Շեւարդնաձեն տեղեկացրեց, որ մայիսի վերջերին հանդիպում է ունենալու Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ՝ քննարկելու երկու պետությունների առաջնորդների՝ Սոչիում ձեռք բերված պայմանավորվածությունների կատարման ընթացքը: Բանակցություններում առաջնային քննարկման նյութ են լինելու վրաց փախստականների Գալիի շրջան վերադարձի եւ աբխազական երկաթգծի վերագործարկման հնարավորությունները: Երկաթուղու վերագործարկմամբ շահագրգռված են նաեւ Ադրբեջանն ու Հայաստանը, ասաց Շեւարդնաձեն:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Հոկտեմբերի 1-ից ներգաղթի վիզան կձեւակերպվի Թբիլիսիի ամերիկյան դեսպանատանը

Ինչպես տեղեկացանք Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատնից, 2003 թ. հոկտեմբերի 1-ից Թբիլիսիի ամերիկյան դեսպանատունը կսկսի ներգաղթային վիզաներ ձեւակերպել Հայաստանի քաղաքացիների համար (ներառյալ որդեգրման դեպքերը): Բացի դրանից, Թբիլիսիի ամերիկյան դեսպանատունը կսկսի ձեւակերպել ներգաղթային վիզաներ Վրաստանի քաղաքացիների համար 2003 թ. մայիսի 1-ից, իսկ Ադրբեջանի քաղաքացիների համար՝ 2003 թ. հոկտեմբերի 1-ից:

Մինչ նոր ընթացակարգի կիրառումը Վրաստանի, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի քաղաքացիները հարցազրույցի եւ ներգաղթային վիզայի վերջնական ձեւակերպման համար պետք է ներկայանան Մոսկվայի ամերիկյան դեսպանատուն (ներառյալ որդեգրման դեպքերը):

Առաջիկա ամիսների ընթացքում այս առնչությամբ կհրապարակվի լրացուցիչ տեղեկատվություն:

«Խորհրդարանական կուսակցությունները խոստումներ տալու փոխարեն կարող էին հրաժարվել հասկացումներից»

Հարցազրույց ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանի հետ

Երկրի խորհրդարանը լուրջ որակական փոփոխությունների կարիք ունի, **«Ազգին»** տված հարցազրույցում նշեց Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը՝ ավելացնելով, որ իր ներկայացրած քաղաքական ուժն այս առումով բավական ներկայանալի կազմով է մասնակցում ընտրություններին՝ նպատակ ունենալով ձեւավորել բանիմաց, կարող խորհրդարանական խմբակցություն:

«ՀՌԱԿ-ը, պառլամենտում ներկայացված չլինելով հանդերձ, միշտ հանդես է եկել օրենսդրական նախաձեռնություններով: Արդեն երրորդ գումարման խորհրդարան վերադառնալով մեր խմբակցությունը բազմաթիվ խնդիրներ է շոշափելու», ասում է Հարություն Առաքելյանը: Վաղաժամ համարելով օրենսդրական նախաձեռնությունների ամբողջական փաթեթ ներկայացնելը, ՀՌԱԿ փոխատենապետն, այնուամենայնիվ, նշեց դրանցից մի քանիսը:

«Խորհրդարանական կուսակցություններին պետբյուջեից տարեկան շուրջ 100 մլն դրամ գումար է հատկացվում: Սակայն նույնիսկ ամենակարկառուն ընդդիմադիրները, որ անընդհատ ժողովրդի, անապահով խավի անունից են հանդես գալիս, չորս տարի շարունակ գերադասեցին չխոսել այդ մասին, մինչդեռ այդ գումարը կարելի էր կենսաթոշակային ֆոնդ ուղղել: Անընդհատ շահարկվում է կենսաթոշակները բարձրացնելու անհրաժեշտությունը՝ առանց դրա ծանրաբեռնվածությունը մատնացույց անելու: Բյուջեի քննարկումը շուտով է վերածվում, սակայն նշյալ 100 միլիոնի մասին չի խոսվում:

Տես ➧ էջ 2

Հեյդար Ալիեւը վերադարձավ Բաքու

ԲԱՔՈՒ, 12 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռոյթեր եւ Ֆրանսպրես գործակալությունները մայիսի 12-ի առավոտյան տեղեկացրել են, որ մի քանի ժամ առաջ Թուրքիայից Ադրբեջան է վերադարձել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը: Մինչ այդ նա բժշկական քննության էր ենթարկվում Անկարայի հիվանդանոցներից մեկում, որտեղ նրան այցելել եւ նրա առողջությամբ հետաքրքրվել էր նաեւ Թուրքիայի նախագահ Սեզերը:

ԳՅՈՒՂԱԿԱԴԵՄԻԱ

Նախընտրական շրջանում ոչ նախընտրական հանդիպում ...

Սկիզբը՝ էջ 1

Շնորհակալություն հայտնելով պարգեւի համար, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը նշեց, որ պարգեւը պարտավորեցնում է իրեն անելու ավելին, քանի որ արվածն, ըստ իրեն, բավարար չէ: Առա ուրախություն հայտնելով իր նախկին դասախոսներին տեսնելու կապակցությամբ, պրն Աբրահամյանը խոսեց Ռուսաստանի հայերի միության գործունեությունից, անդրադառնալով ռամկավարների հետ համատեղ ծրագրված մի շարք ծրագրերի: Մասնավորապես Արա Աբրահամյանն ընդգծեց փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ստեղծման ծրագրերը՝ առաջին հերթին կարեւորելով գյուղատնտեսական ձեռնարկությունների ստեղծումը:

Պրն Աբրահամյանը տեղեկացրեց

PHOTOLURE

նաեւ, որ մայիսի 13-ին գյուղատնտեսական ակադեմիայում ՀՌԱԿ-ի հետ համատեղ ծրագրի շրջանակներում կբացվի համակարգչային կաբինետ:

Ելույթ ունեցավ նաեւ ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը: Նա, շնորհավորելով Արա Աբրահամյանին ոսկե մեդալի կապակցությամբ, կարեւորեց մանկավարժների ու դասախոսների դերը յուրաքանչյուրի կյանքում: Պրն Միրզախանյանը նշեց, որ ՀՌԱԿ–ՌՀՄ համատեղ ծրագրերում իրենց ուրույն տեղն ունեն գյուղատնտեսությանը վերաբերող հարցերը: Այդ շրջանակում հանդիպումից քիչ առաջ գյուղատնտեսական ակադեմիայի ռեկտորի հետ ունեցած խոսակցության արդյունքում որոշվել էր, որ ծրագրեր կիրականացվեն նաեւ ակադեմիայի հետ:

Ռուբեն Միրզախանյանն անդրադարձավ նաեւ ակադեմիայում ռուսական բաժիններ բացելու հարցին, ընդգծելով, որ Արա Աբրահամյանի գործունեությամբ յուրաքանչյուր ծրագիր միշտ կյանքի է կոչվում: Ուստի ՀՌԱԿ ատենապետը համոզմունք հայտնեց, որ Ռուսաստանի Դաշնության գյուղատնտեսական բարձրագույն հաստատությունների հետ եւս կլինեն համատեղ ծրագրեր:

ՀՌԱԿ ատենապետը խոսեց նաեւ այսօր ցանկացած գյուղում պարարտանյութերի հետ կապված խնդրի մասին: Նա նշեց, որ դրան վերաբերող ծրագրեր նույնպես նախատեսվում են: Խոսելով նաեւ մայիսի 20-ին Հայաստանում կայանալիք հայ-ռուսական առաջին բիզնես-ֆորումի կարեւորության մասին, որին մասնակցություն կունենա նաեւ ՀՌԱԿ-ը, եւ, չցանկանալով անդրադառնալ նախընտրական թեմային, պրն Միրզախանյանը, այնուամենայնիվ նշեց, թե որն է ՀՌԱԿ-ի եւ ընտրությունների մյուս մասնակիցների տարբերությունը: Ըստ նրա, բոլոր առաջադրվածներն ուզում են անել ինչ-որ բան, իսկ ՀՌԱԿ-ը կարող է:

Հյուրերին ողջունեց պրոֆեսոր Վռամ Դովլաթյանը՝ թվելով կատարած գործերը: Հանդիպման մասնակիցներին ողջունեցին եւ հարցեր ուղղեցին նաեւ ուսանողները: Դասախոսների եւ ուսանողների հարցերը հիմնականում կոնկրետ բնույթ էին կրում՝ վերաբերելով գյուղատնտեսության այս կամ այն ոլորտի անհրաժեշտություններին եւ առաջնայնություններին:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Խորհրդարանական կուսակցությունները խոստումներ տալու փոխարեն կարող էին հրաժարվել հասկացումներից»

Սկիզբը՝ էջ 1

ՀՌԱԿ խմբակցության առաջին իսկ օրենսդրական նախաձեռնություններից է լինելու խորհրդարանական կուսակցություններին հատկացվող գումարը կենսաթոշակային ֆոնդ ուղղելը:

Հաջորդ օրենսդրական նախաձեռնությունը, որ նշում է ՀՌԱԿ փոխատենապետը, հողի հարկի հետ է կապված: Նրա խոսքերով, բարձրադիր լեռնային գոտում եւ Արարատյան դաշտավայրում հողի հարկը չի կարող նույնը լինել, սա բացթողում է, որը շտկման կարիք ունի:

«Պետք է հասնել այն բանին, որ Հայաստանը բիզնեսի, ներդրումների համար շահավետ երկիր լինի: Ծավալված մենաշնորհն արգելք է տնտեսության զարգացման համար: Շուկայում ոչ թե թելադրողն է հարկավոր, այլ առողջ մրցակցային դաշտ», ասաց Հարություն Առաքելյանը, ավելացնելով, որ ռամկավարների մտադրությունն է հասնել ազատական ճանապարհով տնտեսության զարգացման կուսակցության ծրագրային դրույթին: «Հարկային դաշտն այնպիսին պետք է լինի, որ ձեռնարկատերը, օրենքներով «խեղդված», չփնտրի դրանք շրջանցելու ճանապարհ:

Օտարերկրյա ներդրողը պետք է չմոլորվի, օրենքով պաշտպանված լինի»:

Ինչ վերաբերում է ՀՌԱԿ եւ Ռուսաստանի հայերի միության համագործակցությանը, որպես երկու համահայկական կառույցների, Հարություն Առաքելյանը դա բնական է համարում: Իսկ այն խոսակցություններին, թե դա նախընտրական համագործակցություն է, պատասխանում է. «Ընտրությունները փոքր դեպք են, որպեսզի դրանցով պայմանավորված լինի մեր համագործակցությունը: Այն նոր չի սկսվել: Կան երկրին օգտակար լինելու ընդհանուր նպատակ, լայնածավալ ծրագրեր, որոնց շարունակությունը կլինի նաեւ մայիսի 25-ից հետո՝ անկախ ընտրությունների արդյունքներից»:

ՀՌԱԿ փոխատենապետն անդրադարձավ նաեւ այս համագործակցության շուրջ շահարկումներին, թե հանրապետության դպրոցների համակարգչային զինումը նախընտրական հոլովակներում է ցուցադրվում:

«Ելույթներով մարդկանց շշմեցնելու փոխարեն ավելի լավ չէ՞ կատարված գործերի մասին խոսել: Մեր մասին վայրահաչողներին նորմալ եմ վերաբերվում»:

Ինչ վերաբերում է դպրոցների համակարգչային զինման ծրագիրը ոմանց կողմից չարամտորեն որպես ընտրակաշառք ներկայացնելուն, Հ. Առաքելյանը մեկ անգամ եւս շեշտեց, որ հատկապես հեռավոր եւ սահմանամերձ շրջաններում համակարգչային դասարաններ ստեղծելու կարեւոր ծրագիրը, ճիշտ է, այս օրերին է սկսվել, սակայն շարունակվելու է հավանաբար մինչեւ առաջիկա սեպտեմբերի 1-ը, իսկ հաջորդ ամսվանից արդեն կսկսվեն մյուս՝ առաջին հերթին գյուղատնտեսական ծրագրերը, որոնք կտեւեն շատ ավելի երկար: Այլ խոսքով՝ այդ բոլոր ծրագրերը կապ չունեն ընտրությունների հետ, դրանք անընդհատ շարունակվելու են: «Իսկ եթե,- ավելացրեց նա,- ոմանք արդեն իրենց քանակային եթերաժամերն են օգտագործում այդ կապակցությամբ ՀՌԱԿ-ին փնովելու համար, ապա այդ մարդիկ երեւի կարծում են, որ երթուղային տաքսու գիծ պահելով կամ քաղաքում սրճարաններ ու հասարակաց տներ կառուցելով են մնայուն արժեքները ստեղծվում»:

Մաքսային ցուցանիշները կատարվել են

Իսկ չինական ապրանքները ստուգվում են

Չինաստանից ներկրվող ապրանքները համապատասխան ծառայությունները տեխնիկական հնարավորությունների սահմաններում են: Ստուգումից հետո են միայն այդ ապրանքները մաքսազերծվում:

Այս մասին երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց մաքսային կոմիտեի նախագահ Արմեն Ավետիսյանը: Նա տեղեկացրեց նաեւ, որ Չինաստանից ամսական 2 ինքնաթիռ է գալիս՝ յուրաքանչյուրը 40 հազար տոննա ապրանքներով: Վերջին ամիսներին ժամանում է միայն ամսական 1 ինքնաթիռ:

Սակայն մաքսային կոմիտեի նախագահի մամուլի ասուլիսի հիմնական նպատակն այս գերատեսչության 2002 թ.-ի տարեկան եւ 2003 թ.-ի առաջին 4 ամիսների ընթացքում ապահոված մուտքերի տեղեկատվության հրապարակումն էր: Անցյալ տարի մաքսային մուտքերը կազմել են 92 մլրդ 400 մլն դրամ նախորդ տարվա 90 մլրդ 400 մլն դրամի փոխարեն: Շուրջ 2 մլրդ դրամով մաքսային մուտքերի աճը տեղական արտադրության զարգացման պայմաններում Արմեն Ավետիսյանը մեծ հաջողություն համարեց: Նա նշեց, որ դա ձեռք է բերվել շնորհիվ վարչարարության խստացման: Անցյալ տարի մաքսանենգության 193 դեպք է հայտնաբերվել, եւ 1 մլրդ 746 մլն դրամի գումար է վերադարձվել բյուջե: Օրենսդրության բնագավառում առանձնացվեց «Մաքսային ծառայության մասին» օրենքի եւ կարգապահական կանոնադրության ընդունումը:

2003 թ.-ի առաջին 4 ամիսների համար նախատեսված պլանային ցուցանիշները եւս կատարվել են՝ 21 մլրդ դրամ նախատեսվածից հավաքվել է մի փոքր ավելի գումար՝ 21 մլրդ 38 մլն դրամ: Անցյալ տարվա համապատասխան ժամանակահատվածում հավաքվել էր 18 մլրդ դրամ:

Չնայած, ըստ մաքսային կոմիտեի նախագահի, ընտրությունները երկրի ներսում եւ իրաքյան պատերազմն իրենց ազդեցությունը թողեցին ներկրման ծավալների վրա, բայց ծխախոտի եւ բենզինի ներկրման շնորհիվ ցուցանիշները կատարվեցին: Բենզինի ծավալը կազմել է 49 հազար 142 տոննա նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 42 հազար տոննայի փոխարեն, ծխախոտը 486 մլն հատ՝ 449 մլն-ի փոխարեն:

Մաքսանենգության դեմ պայքարի մասին խոսելով, Արմեն Ավետիսյանը հայտնեց, որ նախկինում դրա հիմնական ուղիներն էին Թբիլիսի–Երեւան գնացքը եւ Բագրատաշենի շուկան: Եթե նախկինում յուրաքանչյուր գնացքից գանձվում էր առավելագույնը 500 հազար դրամ, ապա հիմա՝ 3,5 մլն դրամ: Բագրատաշենի շուկայից առավել աշխույժ առեւտրի օր հանդիսացող երեքշաբթիների ժամանակ նախկինում գանձվող 600-700 հազար դրամի փոխարեն հավաքվում է 6-7 մլն դրամ:

Պատասխանելով հարկային եւ մաքսային ծառայությունների հաղորդակցման մասին հարցին, մաքսային կոմիտեի նախագահը հայտնեց, որ անհրաժեշտության դեպքում կարող է լինել ամենօրյա հաղորդակցություն: Իսկ սովորաբար ներմուծված ապրանքների տվյալները հարկային ծառայությանը փոխանցվում են 15 օրը մեկ:

Մեկ այլ հարց առնչվում էր վերջերս Ռուսաստանում հայտնաբերված մաքսանենգության դեպքերին, որոնց հեղինակները Հայաստանից արտահանել են թանկարժեք քարեր: Արմեն Ավետիսյանը նշեց, որ այս դեպքերում պարտադիր չէ Հայաստանից արտահանումը մաքսանենգ լինի: Քանի որ Հայաստանում արտահանումն ազատված է հարկումից, սովորաբար այստեղ հայտարարագրում են:

Տվյալ դեպքում՝ Մոսկվայում բռնված անձինք այդպես էլ արել են, սակայն Ռուսաստանում ներմուծելիս՝ թաքցրել: Այս խնդիրները կարգավորելու նպատակով, ինչպես հաղորդվեց, հուշագիր է ստորագրվել Հայաստանի մաքսային ծառայության ղեկավարի հետ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Նեղված այգին»

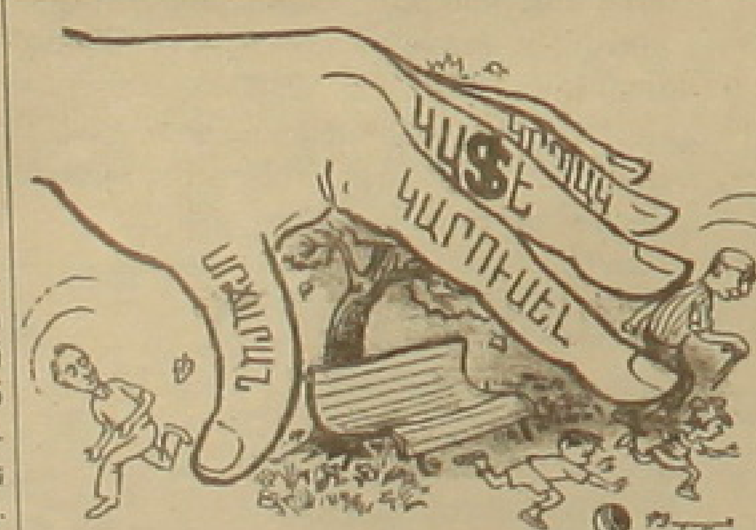

Այգիների գործն էլ սեզոնային է: Հիմա դրանց լավ ժամանակներն են: Բնակիչների համար նախընտրելին մոտակա այգիներն են, իհարկե, թեեւ առաջվանը չեն հանգիստն անցկացնելու առումով: Այգիները հիմա աչքի են ընկնում նստարանների սակավությամբ: Երեւանում մեծ այգիներ կան, որտեղ 4-5 նստարան հազիվ գտնես: Փոխարենը՝ սրճարաններ: Եթե հաշվի առնենք, որ երեկոները տարեց մարդիկ, կանայք երեխաների հետ նախընտրում են այգիներում անցկացնել, ապա սրճարանների շատությունը նրանց այնքան էլ չի հրապուրում: Բացօթյա սրճարանները, հատկապես եթե ճաշակով են եւ տրամադրություն են ստեղծում՝ կանաչապատման, երբեմն էլ էկզոտիկ դեկորացիաներով, հաճելի են, իհարկե: Բայց երբ տարածքը ճիշտ է օգտագործվում, ոչ թե երբ ամեն ինչ խցկում են մի հատվածում:

Մերգելյանի ինստիտուտի դիմաց տարիներ առաջվա նախկին գողտրիկ այգին՝ ծառուղով ու նստարաններով, հիմա սկսվում է 2 խոշոր ապակեպատ կրպակներով եւ վերջանում մի քանի կրպակներով՝ աջ ու ձախ կողմերում: Այգու ծայրամասերի այս երկու առեւտրական օբյեկտների միջեւ ձգվում է սրճարանակարուսելային մի շարան:

Այս փոքրիկ այգին ծանրաբեռնված է 8-9 կարուսելներով, երկար ձգվող սրճարաններով եւ մարդկանց հայացքը որոնող մի քանի նստարաններով: Պարզ երեւում է, որ այգու տերերը այցելուների հանգիստը կազմակերպելու նպատակ չեն ունեցել: Մի փոքր տարածության վրա 4-5 կարուսել՝ հին-հին ժամանակներից մնացած, խունացած, տխուր գույներով, անհրապույր ու սրանց արանքներում 1-2 նստարան: Պե՞տք էր այդքան անճաշակ բան սարքել՝ զուտ շահի ակնկալիքով: Տեսնել է պետք կարուսելների մոտ կանգնած տղաներին. հետեւում են դեմքերի արտահայտություններին՝ արհամարհական չրթելով ու ծամոններով, երեխաներին չեն նայում, արագ-արագ փողն են հավաքում, մեկին նստեցնում, մեկին իջեցնում, վազում են կարուսելի մոտ, այնքան անփույթ՝ մտքերը փողով տարված: Ուղիղ մեկ պտույտ գործելուց՝ անմիջապես կանգնեցնում են, պտույտը՝ 50 դրամ: Այգին լիքն է, տեղուդադար չկա ոչ նստելու, ոչ քայլելու: Ծնողները նայում են տղաների ճարպիկ շարժումներին՝ «ինչ փող են աշխատում»:

Հեղձուկ միջավայր է, ոչ հաճույք կա, ոչ հանգիստ անցկացնելու հնարավորություն, այգին վերածվել է բացօթյա առեւտրի մեծ կրպակի:

Ս. Թ.

«Արժանապատվություն, ժողովրդավարություն, հայրենիք» դաշինքի ծրագրի շնորհանդեսը

Երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում կայացավ «Արժանապատվություն, ժողովրդավարություն, հայրենիք» դաշինքի նախընտրական ծրագրի շնորհանդեսը, որը բացեց համակարգող խորհրդի նախագահ Արմեն Դարբինյանը: Ծրագրային դրույթների եւ կարեւորության մասին խոսեցին Լյուդմիլա Հարությունյանը, Գագիկ Ասլանյանը: Իսկ Սլավոնական համալսարանի տնտեսագիտության ամբիոնի վարիչ, պրոֆ. Էդուարդ Սանդոյանը մանրամասն ներկայացրեց ծրագրի ռազմավարությունն ու նշանակությունը, համեմատականներ անցկացնելով վերջին 10 տարիների երկրի զարգացման հետ: Բազմաթիվ հիմնահարցեր իրենց տեղն են գտել ծրագրում՝ հիմքում ունենալով մարդը: Ինչպես հայտարարեցին ելույթ ունեցողները, ծրագիրն արտահայտում է շարքային մարդու, ժողովրդի եւ պետականության շահերը, որոնք միտված են երկրում արժանապատվության հաստատմանը, ժողովրդավարական հասարակության եւ ամուր պետականության ներքո:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԹ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«Լինսի» ծրագրով իրականացվող բարեկարգման աշխատանքների ժամանակ Հանրապետության հրապարակում հերթական անակնկալը մատուցվեց հնագիտական նորույթների սիրահարներին:

«Արմենիա» հյուրանոցային համալիրի դիմացի հատվածում հողային աշխատանքների ժամանակ էքսկավատորի ծանր հրանի տակ գետինն ուղղակի բացվեց՝ անվադողը մխրճելով հողի մեջ: Ծայր աստիճան հետաքրքրված շինարարներն սկսեցին գետինը փորել՝ պարզելու փլուզման պատճառը: Այդ հատվածը մեծապես գտնվել է տրանսպորտային բանուկ երթեւեկի ճնշման գոտում եւ բարեբախտաբար արտակարգ պատահարն արձանագրվեց այն ժամանակ, երբ շինարարական աշխատանքների պատճառով հրապարակը փակ էր:

Անհայտ հուշարձան Հանրապետության հրապարակի ընդերքում

Նույն իրողությունը բացահայտվեց նաեւ պետական գույքի կառավարման վարչության դիմաց՝ շատրվանների հարեւանությամբ: Այստեղ գետինն անհարթ է, դարուփոսերով ու խորդուբորդ մակերեսով: Անհայտ մի ուժ շարունակաբար ալիք-ալիք կտրտել է այս տարածքը, եւ հողը նստում է նաեւ այստեղ: Ենթադրություն եղավ, թե շատրվանները սնող ջրատար համակարգն անսարքություններ ունի, եւ ջուրը ներծծվում ու խոնավացնում է հողի ներքին շերտերը՝ անվերջ քայքայելով դրանք: Ջրագծին հասնելու համար 6-7 մ խորությամբ հողը փորվեց եւ անսպասելի տեսարան բացվեց շինարարների աչքի առաջ. հին շինությունների ուրվակմախքներ, կամարներով իրարից բաժանվող աղյուսե պատեր, սանիքներ: Նկատի առնելով այն հանգամանքը, որ ջրատար խողովակը գտնվում է անմիջապես դրանց կից, ենթադրվում է, որ հնագիտական այս հուշարձանի գոյությանը տեղյակ են եղել դեռեւս 70-ական թթ.-երին, երբ տեղադրվում էր ջրագիծը: Ուղղակի փորձել են շրջանցել դրա գոյությունը եւ շարունակել են իրենց գործը: Տարածքը հավասարեցվել է, սակայն որոշ ժամանակ անց գետինը սկսել է իջնել: Գլխից էլ, գլխացավանքից էլ ազատվելու համար երկաթբետոնե ամրանների ցանցով պատել են այդ հատվածը, սալապատել, իսկ դրանից ներքեւ հողի մակերեւույթը մնացել է փխրուն ու գրեթե դատարկ: «Լինսի» հիմնադրամի «Ճանապարհաշինություն» ծրագրի իրականացման գրասենյակի տեխնիկական վերահսկիչ Սեյրան Զիլավյանի համոզմամբ, այդ ժամանակ շինարարները պարզապես գլխառադ են արել գործը՝ առանց համապատասխան միջոցառումների, առանց տոփանումների հավասարեցնելով հողը: Ավելին, առանց այդ էլ փխրուն բնահողի վրա լցրել են շինարարական աղբի հսկա զանգված: Հետագայում պակասը լրացվել է շատրվանների տեղադրմամբ:

Հրապարակը բարեկարգող շինարարների ոտքի տակ «երերում» է գրեթե ողջ տարածքը: Տեխվերահսկիչը մատնացույց է անում կենտրոնական հատվածներում բացված մի փոսորակ եւս, որը փորփրելու դեպքում ժամանակային խորքերին հաղորդակցվելու խորհրդավոր հույսեր է ներշնչում: Հասարակական շինությունների մի ողջ համալիրի գոյության մասին են վկայում ոչ միայն կառույցների մնացորդները, այլեւ դիտահորի գոյությունը:

Առայժմ անհայտ է, թե ինչ է լինելու գետնի տակ թաղված հուշարձանային համալիրի ճակատագիրը: Եթե պարզվի, որ հնագիտական արժեք է ներկայացնում, խնդիրը բավական հրապուրիչ լուծումներ է խոստանում: Միգուցե Հանրապետության գլխավոր հրապարակի տակ, Հայաստանի պատմության թանգարանի մոտ, գետնի խորադիր հատվածներում մի նոր թանգարան հիմնվի, իբրեւ մեր պատմության մի ժամանակահատվածի իրեղեն վկա ու ցուցանմուշ: Իհարկե, կրկին բախվելու ենք ֆինանսների պրոբլեմին, բայց փոխարենը գայթակղության ինչպիսի քար կարող է դառնալ զբոսաշրջիկների համար:

Հակառակ պարագայում հողը կրկին տոփանվելու է, հավասարեցվելու գետնի մակերեսին, ինչպես սրանից առաջ վարվել է շինարարների 70-ականների սերունդը: Գոնե հիմա մեր շինարարները, հուսանք, որ չեն վարվի այնպես, ինչպես նախորդները՝ իրենց հաջորդներին որոշ ժամանակ անց նույն խնդրի առջեւ կանգնեցնելով:

Շինարարների մտավախությունն առայժմ կապվում է այն հավանական հեռանկարի հետ, թե շատրվանների ջրագիծն իսկապես կարող է լինել նստվածքների առաջացման հիմնական պատճառներից մեկը:

Այդ դեպքում հարկ կլինի ծրագրով չնախատեսված վերակառուցողական լայն ծավալի աշխատանքներ իրականացնել:

Լոկ հայեցողական դիտարկումներով, նաեւ արխիվային նյութերի ու պատմական տեղեկությունների վրա հենվելով, հնագետները մառանատիպ այս կառույցների ծննդյան ժամանակահատվածը վերագրում են 19-րդ դարին: Հուշարձանների պահպանության գործակալության պետ Գագիկ Գյուրջյանը տրամաբանական է համարում այս վարկածը: 1900-ական թթ. այս տարածքում գինեգործարան? գինեգիա եւ շենքեր են եղել, հնարավոր է, որ այս կառույցները դրանց համար մառաններ են ծառայել:

Երեկ հուշարձանների պահպանության գործակալությունում խնդիրը քննարկելու նպատակով խորհրդակցություն էր հրավիրվել: Որոշված է, որ այստեղ հնագիտական 3 արշավախումբ է աշխատելու: Այսօրվանից նրանք կսկսեն հետազոտությունները: Առայժմ անհայտ է, թե ի՞նչ կտրվածքով է հնավայրն առնչվում Երեւանի պատմությանը եւ արդյոք հնագիտակա՞ն, թե՞ կենցաղային արժեք է ներկայացնում: Հնագետներն առայժմ խուսափում են հապշտապ եզրահանգումներից:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

Կրկին ընտրում ենք թափանցիկ քվեատուփերը

Երեք քվեատուփի դեպքում մեկը մյուսի գլխին

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նիստը սկսեց Զավեն Պլուզյանի ներկայացրած նախագծով, համաձայն որի ԿԸՀ-ն հաստատեց թափանցիկ քվեատուփի ձեւը եւ ուժը կորցրած ճանաչեց ոչ թափանցիկ քվեատուփի չափը հաստատելու մասին իր իսկ որոշումը:

ԿԸՀ օրակարգի 2-րդ հարցը վերաբերում էր ԱԺ ընտրությունների եւ հանրաքվեի անցկացման կարգին: Նախագիծը ներկայացնում էր Պավել Եղիգարյանը: Համաձայն վերջինիս, ընտրատեղամասերում կդրվեն 2 կամ 3 թափանցիկ քվեատուփեր, որոնցից մեկն առանձին նախատեսված կլինի հանրաքվեի համար: Կախված ընտրողների թվից, ընտրատեղամասերն ԱԺ ընտրությունների համար կարող են ունենալ 1 կամ 2 քվեատուփ: Անկախ այն բանից, թե քվեատուփերը կլինեն մեկը, թե երկուսը՝ ԱԺ համամասնական եւ մեծամասնական ընտրակարգերով ընտրությունների քվեաթերթիկները կգցվեն մեկ տուփի մեջ: Երկու քվեատուփի դեպքում դրանք կդրվեն իրար վրա, եւ մեկի լցվելուց հետո միայն կօգտագործվի մյուսը:

Այս նախագծի քննարկման ժամանակ խնդիր ծագեց, թե արդյոք նպատակահարմար կլինի՞ որոշմամբ կամ հրահանգչական նամակով նախատեսել, որ հանձնաժողովները համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքներն ամփոփեն առաջինը:

8 կողմ, 1 ձեռնպահ քվեարկությամբ նախագիծն ընդունվեց այն հավելումով, որ ԿԸՀ-ն հրահանգչական նամակով կդիմի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին՝ առաջինը համամասնական ընտրության արդյունքներն ամփոփելու առաջարկով:

Օրակարգի 3-րդ հարցը վերաբերում էր ընտրողների վերջնական ցուցակների ձեւը հաստատելուն, ինչն ընդունվեց միաձայն:

4-րդ հարցով ԿԸՀ-ն սահմանեց քաղաքացիների դիմում-բողոքների եւ առաջարկությունների քննարկման կարգ:

Ա. Հ.

ԿԸՀ-ն թեժ քննարկում է դիմում-բողոքները

Երեկ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նիստ էր հրավիրել: Նիստին մասնակցությունն աննախադեպ շատ էր՝ ի դեմս լրագրողների, լիազոր ներկայացուցիչների եւ միջազգային դիտորդների: Օրակարգում 5 հարց էր: Մինչ հանձնաժողովը կհաստատեր օրակարգը, հանձնաժողովում «Օրինաց երկիր» ներկայացուցիչ Արտաշես Ավոյանն առաջարկեց մինչեւ 5-րդ հարցով մի քանի ընտրատարածքներում բռնարարքների կապակցությամբ ԿԸՀ հայտարարություն ընդունելը քննարկել ստացված դիմում-բողոքները:

Ըստ պրն Ավոյանի, նիստից երկու օր առաջ հանձնաժողովը խորհրդակցել էր բողոքների կապակցությամբ: Սակայն մասնավորապես թիվ 13 ընտրատարածքում նշված պատգամավորության թեկնածու Կարապետ Ռուբինյանի դիմում-բողոքը չի մտցված հայտարարության տեքստի մեջ:

Նշված 5-րդ կետը ներկայացնող Համլետ Աբրահամյանը նշեց, որ տվյալ դիմում-բողոքը մակագրված է իրեն, եւ հարցը պատրաստ չէ ներկայացվելու հանձնաժողովի քննարկմանը, քանի որ չի ստացվել թիվ 13 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի այն որոշումը, որը կապված է բողոքարկման հետ:

Չնայած դրան, Արտաշես Ավոյանն առաջարկեց դիմում-բողոքների քննարկումը մտցնել օրակարգ: ԿԸՀ քարտուղար Աննա Ալեքսանյանն ավելացրեց, որ այդ դեպքում պետք է ներառել նաեւ թիվ 2 ընտրատարածքի հետ կապված բողոքը: Համլետ Աբրահամյանը հայտնեց, որ նշված երկու դիմումն էլ մակագրված է իրենց, սակայն դրանք պատրաստ չեն քննարկման: «Օրինաց երկրի» ներկայացուցիչը միտումնավոր համարեց հարցն օրակարգ մտցնելու անպատրաստությունը: Եվ երբ Արտաշես Ավոյանի առաջարկը դրվեց քվեարկության, հանձնաժողովը 7 կողմով որոշեց օրակարգ մտցնել դիմում-բողոքների քննարկումը:

Նշենք, որ հանձնաժողովի օրակարգի 5-րդ կետով ԿԸՀ հայտարարության բովանդակությունը մոտավորապես այն էր, որ թիվ 45 (ք. Աբովյան), թիվ 52 (ք. Գորիս), թիվ 33 (ք. Սեւան) ընտրատարածքներում տեղի են ունեցել բռնարարքներ, որոնք դատապարտում է ԿԸՀ-ն:

Թիվ 45 ընտրատարածքում դիմում-բողոք է ներկայացրել Հովհաննես Հովհաննիսյանը, համաձայն որի տեղի է ունեցել բռնարարք, եւ այդ մասին գործը դատախազությունում է: Թիվ 52 ընտրատարածքում ընտրատարածքային հանձնաժողովի «Ազգային միաբանություն» ներկայացուցչի նկատմամբ կատարվել է բռնարարք, որի կապակցությամբ նույնպես գործ է հարուցվել: Թիվ 33 ընտրատարածքում թեկնածուներից մեկի նախընտրական շտաբից գողացել են հեռուստացույց եւ պլաստմասսայե արկղի տակ միացված վիճակում դրված է եղել էլեկտրական սալիկ՝ ենթադրաբար հրդեհելու նպատակով: Այս դիմում-բողոքի կապակցությամբ նույնպես գործ է հարուցվել:

Թիվ 13-ում, ըստ Կարապետ Ռուբինյանի բողոքի, նույն ընտրատարածքի մեկ այլ թեկնածու Գրիգորի Մարգարյանի նախընտրական բուկլետում օգտագործվել է հայոց պետականության խորհրդանիշ-դրոշը: Նշվել է նաեւ, որ որպես իրավաբան Գրիգորի Մարգարյանը խոստանում է ընտրվելուց հետո ստեղծել իրավաբանական ծառայություն եւ անվճար խորհրդատվություն մատուցել իր ընտրողներին:

Կոնկրետ այս բողոքի կապակցությամբ Արտաշես Ավոյանը ներկայացրեց Գրիգորի Մարգարյանի նախընտրական բուկլետը տպագրած տպագրատան փաստաթուղթը: Համաձայն վերջինի՝ Գրիգորի Մարգարյանի բուկլետներից մոտ 1000 օրինակ տպագրել է խոտանված դիսկետից, ինչը տպագրատան մեղավորությունն է:

Ի վերջո, երկար-բարակ քննարկումներից հետո Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշեց, որ ուժի մեջ է թողնում թիվ 13 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշումը, համաձայն որի ընտրախախտում չի եղել եւ հիմք չկա անվավեր ճանաչելու Գրիգորի Մարգարյանի գրանցումը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Կրասնոյարսկում կօծվի Սուրբ Սարգիս հայկական եկեղեցին

Մայիսի 15-ին Ռուսաստանի Կրասնոյարսկի երկրամասի մայրաքաղաքում Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդի օրհնությամբ կօծվի Սուրբ Սարգիս հայկական եկեղեցին: Այն հայ առաքելական առաջին սրբատեղին է, որ կառուցվել է սիբիրյան երկրամասում, եւ նույնպես պատմության մեջ առաջին անգամն է, որ Ամենայն հայոց հայրապետն այցելելու է Սիբիր:

Եկեղեցի ունենալու անհրաժեշտությունն առաջացավ մի քանի տարի առաջ, երբ երկրամասում բնակվող հայերի թիվը սկսեց կտրուկ աճել: Այսօր, ըստ տարբեր տվյալների, Կրասնոյարսկի երկրամասում բնակվում են 40-50 հազար հայեր: Նրանց, եւ, առաջին հերթին, բարերար Սարգիս Մուրադյանի միջոցներով ու տեղի հայ համայնքի առաջնորդ Խաչիկ Խաչատրյանի ջանքերով էլ կառուցվեց տաճարը:

Կրասնոյարսկի հայոց եկեղեցու օծման արարողությանը կմասնակցեն Մայր Աթոռ սուրբ Էջմիածնի պատվիրակությունը վեհափառ հայրապետի գլխավորությամբ, Հայ Առաքելական եկեղեցու Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի թեմի առաջնորդ Եզրաս եպիսկոպոս Ներսիսյանը, ՌԴ-ում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Արմեն Սմբատյանը, ՀՀ ԳԱԱ պրեզիդենտ Ֆադեյ Սարգսյանը, «Ռուսաստանի հայերի միության» նախագահ Արա Աբրահամյանը, ՌԴ Պետդումայի փոխխոսնակ Ա. Չիլինգարովը, Կրասնոյարսկի նահանգապետ Ա. Խլոպոնինը, տեղի հայ համայնքը: Ինչպես տեղեկացանք Եզրաս սրբազանից, օծման արարողությանը կհետեւի տեղաբնակ հայ մանուկների ու մեծերի մկրտության ծես:

ՌՍԿԱՆ ՍԱՄԻԿՈՆՅԱՆ

Մոսկվա

IFES/Հայաստանն իրազեկում է ընտրողներին

Ինչպես տեղեկացնում է IFES/Հայաստան հանրային տեղեկատվության ծառայությունը, մայիսի 12-ից Հայաստանի ռադիոեթերում հնչում են նոր, թեմատիկ հաղորդումներ՝ օգնելու ՀՀ քաղաքացիներին՝ ավելի լավ տեղեկանալու համապետական նշանակության հրատապ հարցերին: Նման հարցերից առաջնահերթ են մայիսի 25-ին զուգահեռ կայանալիք երկու կարեւոր իրադարձություններ՝ ՀՀ Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունները եւ սահմանադրության փոփոխությունների հանրաքվեն: Այդ իրադարձությունների իրավական հիմնադրույթներն են նկարագրում նշված ռադիոհաղորդումները, որոնց պատրաստումը նախաձեռնել է Ընտրական համակարգերի միջազգային հաստատության Հայաստանի մասնաճյուղը (IFES/Հայաստան):

Մանրամասն ներկայացված են քաղաքացիներին հուզող հիմնախնդիրներ, բերված են անհրաժեշտ պարզաբանումներ: Հաղորդումների մասնակիցները IFES/Հայաստանի երեւանյան գրասենյակի ուսուցանողներն են:

Հաղորդումները կհեռարձակվեն մայիսի 12-23-ը, օրը երեք անգամ Ազգային ռադիո, «Ռադիո Վան», «Ռադիո մայակ», «Ռադիո արձագանք», Գյումրու «Շանթ» եւ Վանաձորի «Ինտերկապ» ընկերությունների եթերով:

Ա. Հ.

ՔԱՐՈԶԱՐՇԱՎ

Գործն մնա հիշատակող

ՀՌԱԿ-ի հերթական այցն Ալավերդի

– Քեռի, իսկ ես կարո՞ղ եմ էդ քեռիների բերած կոմպյուտերներին մոտենալ,– հարցրեց Ալավերդու քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճի մոտ կանգնած մաշված կոշիկներով, վատ հագնված մանչը: Նա գիտեր, որ երեւանից եկած քեռիները համակարգիչներ են բերել Ալավերդի:

– Իհարկե, կարող ես,– ասում եմ:

– Բոլոր մյուսների նման դու էլ կարող ես սովորել:

– Բայց ես արդեն երկու տարի դպրոց չեմ գնում,– ասաց տղան ու շարունակեց: – Մայրս աշխատանք չունի, ես էլ երրորդ դասարանից հետո դպրոց չեմ գնում:

– Ամեն ինչ լավ կլինի, տղաս,– ասաց մեզ մոտեցած Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության փոխատենապետ Հրայր Կարապետյանը: – Ամեն ինչ լավ կլինի: Մայրդ էլ աշխատանք կունենա, դու էլ կշարունակես ուսումդ:

Ալավերդցի այդ փոքրիկ տղան փող չէր մուրում (ալավերդցին փող չի մուրա, հպարտ է): Նա իր մոր համար աշխատանք էր ուզում, որպեսզի իր ուսումը շարունակի: Ալավերդու փոխքաղաքապետ, ՀՌԱԿ «Ալավերդի» ակումբի ատենապետ Արա Թովմասյանը ցավով, բայց նաեւ հպարտությամբ խոսեց փոքրիկ այդ տղայի հետ, ցավով, որ երեխան դուրս է եկել դպրոցից, ցավով, որ այդ տղայի մայրը դեռ աշխատանք չունի, բայց նաեւ՝ հպարտությամբ, որ 12-ամյա ալավերդցին փող չի մուրում:

– Դուք չեք կարող պատկերացնել, թե մեզ մոտ ինչպիսի ոգեւորությամբ են մարդիկ ընդունում կուսակցության մի քանի ծրագրերը՝ կապված դպրոցների համակարգչային վերազինման, գյուղատնտեսության զարգացմանը: ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հրայր Կարապետյանի, Հանրապետական վարչության անդամներ, Հայաստանի ԳԱԱ Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն, պրոֆեսոր Լավրենտի Բարսեղյանի եւ Կարեն Կակոյանի Ալավերդի կատարած այս այցից մեկ-երկու օր առաջ «Ալավերդի» ակումբի ատենապետ Արա Թովմասյանը հանդես էր եկել տեղական հեռուստաալիքով, խոսել ՀՌԱԿ քաղաքական եւ տնտեսական ծրագրերի մասին, առաջարկել տնտեսական ծրագրեր ներկայացնել, որոնց հովանավորը կդառնան կուսակցությունը եւ Ռուսաստանի հայերի միությունը: Ներկայացրել են արդեն մի շարք կոնկրետ առաջարկներ:

Թեեւ «հարեւան-բարեկամ» կուսակցության Ալավերդու պատասխանատուները փորձել էին խանգարել Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության պատասխանատուների հանդիպումն ալավերդցիների հետ (չէին բացվում նիստերի դահլիճի դռները, եւ մի քանի ալավերդցիներ կես ժամից ավելի սպասելուց հետո հեռացան), բայց, այնուամենայնիվ, հանդիպումը կայացավ:

– Թեեւ երկու նստաշրջան Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը ներկայացված չի եղել Հայաստանի Ազգային ժողովում,– ալավերդցիների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հրայր Կարապետյանը,– սակայն ամեն կերպ սատարել է Հայաստանի Հանրապետության կայացմանը եւ տնտեսական ծանր վիճակից դուրս գալու եւ զարգացման ճանապարհ բռնելու գործընթացներին: Երբ նախկին իշխանավորների եռանդուն ջանքերով փակվեցին ՌԱԿ-ի ջանքերով մեր երկրում ստեղծված արդյունաբերական ձեռնարկությունները, կիսատ մնացին շատ ու շատ ծրագրեր, այնուամենայնիվ, ՀՌԱԿ-ը ՌԱԿ-ի աջակցությամբ շարունակեց ու շարունակում է կրթական, լուսավորչական, մշակութային ծրագրերի իրագործումը: Այսօր շատ ավելի մեծ հնարավորություններ են ստեղծվել ՀՌԱԿ-ի տնտեսական գործունեության համար, որովհետեւ կուսակցությանը սատարող Ռուսաստանի հայերի միությունը (միության նախագահ՝ Արա Աբրահամյան) 50 միլիոն դոլար գումար է ներդրել երկրի զարգացման համար: Դա առաջին հերթին նշանակում է նոր աշխատատեղերի բացում, որն այսօր առաջնահերթ խնդիր է Հայաստանի համար: Ես հպարտությամբ պիտի ասեմ, որ ազատ Հայաստանի ստեղծման օրից մինչ այժմ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը սփյուռքահայ կառույցների աջակցությամբ նախաձեռնեց դպրոցներին օգնելու գործը: Հայաստանում այսօր 5 դպրոց կրում է Վահան Թեքեյանի՝ ՌԱԿ-ի առաջին ատենապետի անունը: Այդ դպրոցների ուսուցիչները հավելյալ վարձատրություն են ստանում, իսկ դպրոցները հնարավորություն ունեն նոր տեխնիկա ձեռք բերել: 2001 թվականից սկսած ՀՌԱԿ-ը սատարել է Հայաստանի դպրոցների տեխնիկական վերազինմանը: Այն այսօր էլ շարունակվում է: Այսինքն՝ գեղեցիկ խոսքերի փոխարեն գործ է արվել:

Որքան էլ զարմանալի է, դեռեւս գործող եւ անցած Ազգային ժողովում ներկայացված չի եղել Հայ դատի պաշտպանության որեւէ մասնագետ: Այսօր ՀՌԱԿ համամասնական ցուցակում ներկայացված է ՀՀ ԳԱԱ Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն, պրոֆեսոր Լավրենտի Բարսեղյանը, գիտնական, որի մասնագիտական խոր գիտելիքները, Հայոց ցեղասպանության բոլոր հարցերի լայն իմացությունը հաստատում են աշխարհի բոլոր գիտական հաստատությունները:

– Հայ դատը միշտ էլ եղել է իմ կուսակցության՝ ՀՌԱԿ-ի եւ ՌԱԿ-ի հիմնական խնդիրներից մեկը,– ասում է Լավրենտի Բարսեղյանը: – Սակայն ռամկավարները երբեք իրենց չեն վերագրել հայ ազգի համար անչափ կարեւոր այս խնդրի մենաշնորհը:

Ճանաչված գիտնականի խոսքը հենց այնպես չի ասված: Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության ղեկավարությունն օրերս Երեւանում անցկացրեց Հայ դատի խնդիրներին նվիրված համաժողով: Որքան էլ զարմանալի է, հրավիրված չէր Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրենը: Ինչո՞ւ: Պատասխանը թողնենք կազմակերպիչներին:

Ամեն դեպքում Լավրենտի Բարսեղյանի ներկայությունը ՀՀ Ազգային ժողովում այսօր անհրաժեշտ է: Չի կարելի խոսել օտար երկրներում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման, օրենքների ընդունման մասին, երբ մեր խորհրդարանը դեռեւս այս ուղղությամբ անելիքներ ունի:

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Ալավերդի կատարած այս այցն անչափ օգտակար էր հենց ալավերդցիների համար, որ նրանք շեշտում էին:

Մ. Մ.

Հույսի առագաստներ

Սրտի վիրաբույժ Հրայր Հովակիմյանի ծննդյան 50-ամյակի առիթով

Երկու օր առաջ «Նորք-Մարաշ» կենտրոնում սրտի ծանր վիրահատության ենթարկված հիվանդը քնած էր, չարթնացրինք՝ ավելորդ ծանրաբեռնվածություն ստեղծելուց խուսափելով: Նրան խնամում էր քույրը, խնդրեցի մի քանի խոսք ասել: «Ի՞նչ կարող եմ ասել, ձայնը կերկերում էր, աչքերին՝ արցունքներ: Հանճարեղ պարզություն ու համեստություն ունի, ինքը հրաշք է արարում, մարդկանց վերադարձնում ամենաթանկը՝ կյանքը: Վիրահատությունը գիշերվա 3-ին ավարտվեց: Ծանր, շատ ծանր վիրահատություն էր: Լուսադեմին՝ ժամը 6-ին, նրան տեսանք հիվանդանոցի բակում, թենիսի ձեռնաթիակը ձեռքին, կռացել, մի ծաղկից հոտ էր քաշում: Ե՞րբ էր հանգստացել: Քրոջս հարցրել էր՝ ինչպե՞ս ես: – Ինչպե՞ս կարող եմ լինել, երբ դուք եք ինձ վիրահատել: – Շնորհակալ եմ,– գլուխը խոնարհել էր բժիշկը»:

Հրայր Հովակիմյան: Բժիշկ, սրտի վիրաբույժ, ծնված Հալեպում: Սովորել է տեղի բժշկական համալսարանում, ապա տեղափոխվել է ԱՄՆ, շարունակելով ուսումը եւ աշխատանքը՝ Նյու Յորքի «Բիկման դաունթաուն» հիվանդանոց, Պորտլենդ Օրեգոնի Սբ. Վինսենթի կլինիկա, Ֆիլադելֆիայի մանկական հիվանդանոց, Ալբեր Սթարի ակադեմիական կենտրոն:

Սկիզբ՝ որոնումներ

1988-ի Սպիտակի երկրաշարժը ցնցեց աշխարհի հայությանը, եւ մարդասիրական օգնության աննախադեպ հոսք ուղղվեց Հայաստան: Միացյալ հայկական ֆոնդն անմասն չմնաց այդ օգնությունից՝ տարեկան տրամադրելով 200 հազար դոլար՝ 100-150 երեխայի վիրահատության համար: Բժիշկ Հրայր Հովակիմյանը «Medical Autreach for Armenians» ընկերության միջոցով Ամերիկայից եկավ Հայաստան՝ սրտի բնածին արատ ունեցող երեխաներին օգնելու ծրագիրն իրականացնելու: «Առաջին անգամ Հրայրին հանդիպեցի 1992-ին, 2-3 ամսով եկել, վիրահատություն էր կատարում Միքայելյան հիվանդանոցում: Երիտասարդ էր, զուսպ, մի տեսակ վախվորած՝ Հայաստանում դեռեւս անորոշ ապագայից: Մտքովս չէր անցնում, թե կգա մեր հիվանդանոց, այստեղ կձեւավորի թիմ, երբ երկրում բարձիթողի վիճակ էր, երբ ցուրտ էր, խավար, ժողովուրդը կիսաքաղց վիճակում էր: Առաջին տարիներին վեց ամիս Հայաստանում էր աշխատում, վեց ամիս՝ ԱՄՆ-ում: Իր գնալուց հետո ծառայությունը փակվում էր, որովհետեւ անձնակազմի վիրահատական ուժը պատրաստ չէր: 1996-ից, երբ կենտրոնում ներդրվեց մեծահասակների սրտի վիրահատության ծրագիրը (մինչ այդ գործում էր միայն մանկականը), Հրայրը երկարաձգեց Հայաստանում գտնվելու ժամկետը», պատմում է կենտրոնի տնօրեն Լիդա Գեւորգյանը: Հպարտություն կա խոսքերում նաեւ փորձառությամբ հարստացած, բայց ինչ-որ տեղ մտազբաղ վերլուծություն:

Հրայր Հովակիմյանը Միքայելյանում ձեւավորված իր թիմով տեղափոխվեց Նորքի 2-րդ մանկական հիվանդանոց: Ծանր տարիներ էին, պայմանները բոլորովին անբարենպաստ, բայց թիմն ուներ «համառ ու նպատակային» ղեկավար ու նվիրյալ երիտասարդ բժիշկներ: Նրանք արեցին անհնարինը՝ ի հեճուկս խավարի, ցրտի, հացի պակասի, հիվանդանոցի կիսավեր վիճակի, աշխատեցին զարմանալի նվիրումով ու համոզմունքով: Հիվանդանոցի տնօրենությունը սիրով ընդունեց նրանց: Դժվարությամբ հաղթահարելով խորհրդային բժշկական ծառայության ստերոտիպերը, հանդես բերեց ճկունություն, որովհետեւ տեսնում էր արդեն ուրվագծվող հիվանդանոցի ապագան՝ իբրեւ սրտի վիրաբուժության կենտրոնի: «Փաստը, մասնագետը եկել եւ ուզում է ծառայություն ստեղծել, ու գիտեինք արդեն, որ համառ է իր նպատակներն իրագործելու մեջ: Վճռական խոսքը Հրայրինն էր պատկանում, եթե նա չմնար, ո՛չ թիմ կլիներ, ո՛չ մասնագետ: Որոշումը կայացրեց 3 տարի աշխատելուց հետո միայն, աստիճանաբար, երբ համոզվեց, որ կարող է մնալ եւ ստեղծագործել իր երկրի համար, որ այս հիվանդանոցում կարող է ազատ ներդրումներ անել՝ եւ գաղափարական, եւ նյութական, ու խոչընդոտներ չունենալ»:

Ձեռքբերումներ, արժեքներ

Հայաստանն այսօր ունի տարածաշրջանում հեղինակավոր սրտի վիրաբուժական կենտրոն՝ բարձր մասնագիտական օժտվածությամբ վիրաբույժների ու սրտաբանների անձնակազմով, նորագույն բուժական սարքավորումներով, գիտական-հետազոտական խոստումնալի պահեստային ուժերով, զարգացման անընդհատական ընթացքով: Հրայր Հովակիմյանի աշխատանքի արդյունքներից է հիվանդանոցում հիմնված վիրաբույժների եւ քույրերի մասնագիտական դպրոցը՝ իր պատրաստած կադրերով: Այս տարիների ընթացքում վիրահատվել է 4300 հիվանդ, տասնյակ հազարավորներ հետազոտվել եւ ախտորոշվել են:

1998 թ.-ից գործող «Նորք» մանկական ծրագրով կենտրոնը հարաբերություններ է ստեղծել ԱՊՀ երկրների մանկական ֆոնդերի հետ՝ հնարավորություն տալով նրանց հիվանդ երեխաներ ուղարկելու Հայաստան, որտեղ բժշկական ամենաբարձր օգնություն է ցուցաբերվել՝ անվճար վիրահատություն կատարելով շուրջ 50 երեխայի, իսկ 200 երեխա հետազոտվել են, որն էլ դարձել է ամենավստահելի, այսպես ասած՝ քայլող գովազդ կենտրոնի համար: 3 տարի է, կենտրոնի՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխան բուժական եւ սպասարկման համակարգին հավելվել է նոր ծրագիր, որն իրականացվում է ամերիկյան համալսարանի համագործակցությամբ: Համալսարանի մասնագետները ծրագրեր են մշակում վարչական աշխատանքի մեջ ժամանակակից ձեւեր եւ մեթոդներ, բուժսպասարկման ոլորտում որակական փոփոխություններ մտցնելու ուղղությամբ:

Գնահատանք-երախտիք

Արդեն ազգային հարստություն դարձած «Նորք-Մարաշ» բժշկական կենտրոնը կայացավ ու զարգացում ապրեց շնորհիվ հալեպահայ մեր հայրենակից Հրայր Հովակիմյանի բացառիկ նվիրումի, անձնազոհության ու անշահախնդրության: ԱՄՆ-ում ունենալով ամենաթանկ գնահատվող՝ սրտի վիրաբույժի մասնագիտություն, հեղինակավոր կենտրոններից մեկում բարձր վարձատրվող աշխատանք, համբավ, նա թողեց անձնական հետաքրքրությունները ու եկավ Հայաստան: Բնակվում է հիվանդանոցի սենյակներից մեկում՝ ապրում համեստ առօրյայով, անձնական կյանքով: «Սա այն հատկանիշն է, որ հազվադեպ է պատահում: Հրայրից բացի երկրորդ դեպքը չգիտեմ: Ինքը փայլուն վիրաբույժ է, հրաշալի կազմակերպիչ: Արդեն 30 տարի աշխատում եմ այս ոլորտում, բժշկական աշխարհի մարդ եմ, շատ խելացի բժիշկների եմ հանդիպել: Հրայրի մեջ հանճարեղ մի բան կա, որ տարբերել է տալիս իրեն մյուսներից: Նա ոչ միայն հրաշալի մասնագետ է, այլեւ՝ մտածող, հարցերին փիլիսոփայական մոտեցումներով: Հեռատես է, լավ է ճանաչում մարդուն, կռահում մտքերը, իր շուրջը համախմբել գիտի մարդկանց ու գրավել, վարակել իր եռանդով: Ցանկացած հարց հանդարտ կարող է լսել, լուծումը հանդարտ գտնել եւ՝ համոզիչ բոլորի համար: Հաշվի է նստում ընկերոջ, աշխատակցի հետ, վստահում, էթիկայի կանոնները չի խախտում, բարեկիրթ, սակայն պահանջկոտ է, ազդեցիկ է խոսքը՝ հատու, խստաբարո: Աշխատասեր է, նրա բոլոր ժամերը զբաղված են, երբեք չի հոգնում, պատահում է՝ օրական նույնիսկ 4 վիրահատություն է կատարում, երբ անհրաժեշտ է, դրան զուգահեռ դասընթացներ, վերլուծություններ՝ վիրահատությունից առաջ եւ հետո: Նրա ամեն օրը տարբեր է մյուսից՝ մշտական պրպտումներով ու ստեղծագործ առաջարկներով լի: Ինքը Հայաստանի պատվավոր քաղաքացի է, Մխիթար Հերացու մեդալակիր, Գիտությունների ազգային ակադեմիայի պատվավոր դոկտոր, եւ այս ամենն իր արժանապատիվ պահվածքի, խենթ ու խելառ, համառ գործունեության, ստեղծագործ աշխատանքի շնորհիվ, որի համար նա ոչինչ չի խնայում, նույնիսկ ամենակարեւորը՝ առողջությունը, կյանք է տալիս ուրիշներին՝ մարելով իրեն»:

Սրտի վիրաբուժության հեղինակավոր կենտրոն, 4300 կյանքը վերագտած մարդիկ, հեշտ է թվեր ասելը: Սակայն ինչ ապրումներ, ճիգեր են թաքնված դրանց հետեւում: Պայքար՝ կյանքի ու մահվան միջեւ, մարդկային ճակատագրեր, աննկարագրելի սպասում ու մազե կամրջին երերացող հույս, որի միակ ապավենը վիրահատարանում աշխատող բժիշկն է՝ նրա շնչառու ձեռքերն են, սիրող սիրտն ու ջերմ հոգին: Վստահաբար այս կարելիությունը, մասնագիտական բարձր որակներից բացի, կյանքի ու մարդու նկատմամբ Հրայր Հովակիմյանի անսովոր սիրուց ու հավատից է, հակառակ դեպքում իր ձեռքերը նման հրաշքներ չէին կարող գործել:

Իր նկարագրի պարզությունը եւ համեստությունը հայտնի է ամենքին, ու թող բառերը շռայլ չթվան, որովհետեւ իր մասին բոլորն են զարմացած հիացմունքով խոսում, նաեւ չվիրահատվածները՝ մարդկային սովորական շփումներից, թեկուզ մեկ զրույցի տպավորությամբ:

Այսօր իր կյանքի 50 տարին է բոլորում Հրայր Հովակիմյանը, ու շնորհավորանքի բառերը հանկարծ շատ փնտրելի են դառնում, որովհետեւ ավելի անսովոր, զգայուն են ուզում լինել՝ ափի մեջ թրթռացող մարդկային սրտի պես տաք: Շնորհակալ ենք իրեն, որ այդպիսին կա՝ շռայլ, ջերմ, հուսադրող:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան կապտյան նավթի նախագիծը խախտում է միջազգային կազմակերպության դրույթները

Այս մասին են գրում գերմանական 4 ոչ պետական կազմակերպությունները ապրիլի 29-ին տարածած իրենց հաղորդագրության մեջ

Համաձայն այդ հաղորդագրության, 6 երկրների բնապահպանական եւ զարգացման հարցերով ոչ պետական կազմակերպություններ բողոք են ներկայացրել British Petrolium (BP) կոնցեռնի դեմ (1)՝ փաստելով, որ այն խախտում է Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպության (OECD)՝ միջազգային ընկերություններին վերաբերող հիմնարար դրույթները (2):

Ս. թ. ապրիլի 29-ին OECD-ի ամենամյա համաժողովի ժամանակ WEED զարգացման հարցերով կազմակերպության ներկայացուցիչ Հ. Դիլլիգը մամլո ասուլիսին Փարիզում հայտարարել է. «BP-ն եւ Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան (BTC) նավթամուղի նախագծի մյուս մասնակից գործընկերներն ակնհայտորեն խախտում են ձեռնարկությունների պատասխանատվության վերաբերյալ հիմնարար դրույթները»: Գերմանիայում WEED, Urgewald, Germanwatch եւ BUND ոչ պետական կազմակերպությունները BP կոնցեռնի մաս կազմող BP Գերմանիային ուղղված OECD-ի բողոքը ներկայացրել են էկոնոմիկայի դաշնային նախարարություն: Համանման բողոքներ են ուղղել անգլիական, հոլանդական, ֆրանսիական, ամերիկյան եւ իտալական բնապահպանական կազմակերպությունները կոնսորցիումի՝ իրենց երկրների մասնակիցների հասցեին:

Բողոքի քննադատական կետերից մեկն այն է, որ կոնսորցիումը անթույլատրելի ձեւով ներգործել է այն կառավարությունների վրա, որոնց երկրների տարածքներով պետք է անցնի նավթամուղը: Ադրբեջանի, Վրաստանի եւ Թուրքիայի կառավարությունների հետ կոնսորցիումի ստորագրած հյուրընկալ երկրի հետ համաձայնագրերը (Host Government Agreements) սահմանում են, որ, օրինակ, կառավարությունները պարտավոր են ֆինանսապես փոխհատուցել նախագծի կատարողներին, եթե բնապահպանական ապագա օրենքները լրացուցիչ ծախսեր պահանջեն: Գերմանական BUND բնապահպանական կազմակերպության ներկայացուցիչը պնդում է, որ ըստ OECD ղեկավար դրույթների, միջազգային ընկերությունները ենթարկվում են տվյալ երկրում գործող օրենքներին, սակայն այս դեպքում BP-ն խանգարում է ներգրավված երկրներին՝ օրենքների եւ որոշումների միջոցով կանխելու շրջակա միջավայրին, առողջապահությանը եւ անվտանգությանը պատճառած հնարավոր վնասները: Ներկայացուցչի խոսքերով՝ այստեղ ոչ մի խոսք չի կարող լինել OECD-ի սկզբունքների պահպանման մասին:

Բողոքարկուներն առանձնապես նշում են այն փաստը, որ կոնսորցիումը նավթամուղի շինարարությունն առաջ է տանում անթույլատրելի ճնշում բանեցնելով, ինչի մասին վկայում է անցած տարվա դեկտեմբերի միջադեպը. Վրաստանի նախագահ Է. Շեւարդնաձեին BP-ի բողոքից հետո Վրաստանի բնապահպանության նախարարը ստիպված էր հավանություն տալ նավթամուղի՝ բնապահպանական չափանիշներին համապատասխանելիության քննությանը: Այս մասին հայտարարել է Urgewald բնապահպանական եւ մարդու իրավունքների հարցերով կազմակերպության ներկայացուցիչ Ռ. Ռիխտերը: Նա ավելացրել է, որ նույն նախարարը մի քանի օր առաջ հայտարարել էր, թե իր համաձայնությամբ նա կխախտի վրացական օրենսդրությունը, քանի որ նավթամուղը հասնում է ազգային արգելանոցի ծայրամասային գոտին:

Ադրբեջանից Վրաստանի տարածքով դեպի Թուրքիա տանող շուրջ 1700 կմ երկարությամբ նավթամուղի շինարարության ֆինանսավորման համար կոնսորցիումը հենվում է ինչպես Համաշխարհային բանկի եւ արեւելաեվրոպական երկրների բանկերի վարկերի, այնպես էլ գերմանական «Հերմես» պետական ապահովագրական ընկերության կողմից ապահովագրված գերմանական ֆիրմաների մասնակցության վրա: Urgewald կազմակերպության ներկայացուցչի կարծիքով՝ չափազանց զայրացնող փաստ կլինի, եթե միջազգայնորեն համաձայնեցված սկզբունքները խախտող կոնսորցիումը պետական աջակցություն ստանա:

«Գերմանիայի կառավարությունը իր երկրի մասնակից ֆիրմաներին չպետք է «Հերմեսի» ապահովագրություն տրամադրի», ավելացրել է Ռ. Ռիխտերը: Իրենց բողոքով Գերմանիայի բնապահպանական եւ զարգացման հարցերով կազմակերպությունները ցանկանում են հասնել այն բանի, որ BP-ի գերմանական մասնաճյուղը՝ BP Գերմանիան, աշխատի OECD-ի սկզբունքները պահպանելու ուղղությամբ:

Ինչպես նշել է մեկ այլ կազմակերպության՝ Germanwatch-ի ներկայացուցիչը, OECD-ի սկզբունքները ենթադրում են տարբեր ընկերությունների համագործակցություն եւ փոխադարձ աջակցություն՝ այդ սկզբունքների պահպանումը դյուրին դարձնելու նպատակով: «Այս իմաստով էլ մենք ակնկալում ենք BP Գերմանիայից, որ վերջինս՝ BP Մեծ Բրիտանիայի հետ, իր ջանքերը կներդնի ի նպաստ մեր բողոքում ներկայացված հիմնահարցերի լուծման», եզրափակել է Germanwatch-ի ներկայացուցիչը:

1) BP-ն BTC (Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան) կոնսորցիումի ամենամեծ բաժնետերն է: Կոնսորցիումի մեջ մտնում են նաեւ Unlocal Corporation, ConocoPhillips, Amerada Hess Corporation ընկերությունները (ԱՄՆ), TotalFinaElf (Ֆրանսիա), Agip-Azerbaijan-ը՝ իտալական ENI-Group-ի դուստր ձեռնարկությունը, ադրբեջանական SOCAR-ը, նորվեգական Statoil-ը, ճապոնական Itochu-ն, ինչպես նաեւ երկու այլ ֆիրմաներ:

2) Ընկերությունների վերաբերյալ OECD-ի հիմնարար դրույթները պատասխանատվության վրա հիմնված ձեռնարկատիրական վարվելակերպի առաջարկություններ են, որոնց վրա մասնակից 33 երկրների կառավարությունները հրավիրում են իրենց երկրներում գործող կամ էլ իրենց երկրների՝ արտերկրում գործող միջազգային ընկերությունների ուշադրությունը:

Ըստ գերմանական Urgewald, WEED, Germanwatch եւ BUND ոչ պետական կազմակերպության տարածած հաղորդագրության (29 ապրիլի 2003 թ.):

Պատրաստեց Վ. ԽԱՉՈՅԱՆԸ

Մայիսին ԱՄՆ-ում պտտահողմերից 48 մարդ է զոհվել

Իլինոյսի, Միսուրիի, Քենթուկիի եւ Թենեսիի նահանգների վրայով շաբաթ եւ կիրակի օրերին մի շարք պտտահողմեր են անցել: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, տասնյակ քաղաքներում վնասվել են հարյուրավոր տներ, խախտվել են էլեկտրահաղորդման եւ հեռախոսակապի գծերը:

Վնասվածքներ ստացած տասնյակ մարդիկ տեղափոխվել են հիվանդանոցներ: Նախնական տեղեկությունների համաձայն, միայն շաբաթվերջին առնվազն 3 մարդ է զոհվել, սակայն երկյուղներ կան, թե զոհերի թիվը ավելի մեծ է:

Օդերեւութաբանները հաղորդում են, որ անցյալ շաբաթ պտտահողմերի ամենամեծ ակտիվությունն է արձանագրվել 1999 թվականից ի վեր: Մայիսի սկզբից մինչ օրս ԱՄՆ Միջին Արեւմուտքի նահանգների վրայով առնվազն 300 պտտահողմ է անցել՝ դառնալով 48 մարդու մահվան պատճառ:

Նախագահ Ջորջ Բուշն ընդհատել է իր արձակուրդը եւ մտադիր է այցելել տուժած շրջաններ: Այսօր նա կայցելի Միսուրի նահանգ:

Պ. Ք.

ԻՐԱՔ

Հուսեյնի 2-րդ նամակը լոնդոնյան թերթում

Հուսեյնը եւ Քուսայը Տիկրիտի շրջանում են

Լոնդոնում արաբերեն լույս տեսնող «Ալ Ղուդս ալ Արաբի» թերթը հրապարակել է Իրաքի նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնին վերագրվող նամակ: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ նամակի հեղինակն իրաքցիներին կոչ է անում Իրաքում սրբազան պատերազմ ծավալել ամերիկյան եւ բրիտանական զորքերի դեմ:

Թերթում հրապարակվել է երկու էջանոց այն նամակի լուսապատճենը, որը գրված է մայիսի 7-ին: Խմբագիր Աբդել Բարի Աթվանի պնդման համաձայն, նամակի հեղինակը Սադդամ Հուսեյնն է: Աթվանի խոսքերով, Իրաքի դիմադրության եւ ազատագրման խմբից թերթը ծանուցում է ստացել, որ հրապարակվելու է երկու նամակ:

Սադդամ Հուսեյնի ստորագրությունը կրող առաջին նամակը նույն թերթում արդեն հրապարակվել էր ապրիլի 30-ին: Ինչ վերաբերում է երկրորդին, դրա հեղինակի ինքնությունը որոշ կասկածներ է առաջացնում, քանի որ ընդհանուր ոճը փոքր-ինչ տարբեր է Հուսեյնի ոճից:

Նամակի հեղինակը մասնավորապես գրում է. «Մեր եղբայրների սկսած ջիհադը հանցավոր ամերիկացիներին եւ բրիտանացիներին պետք է ստիպի մշտապես կորուստներ կրել»: Ապա «Իրաքի զավակներին» կոչ է արվում «մզկիթները դարձնել մեր կրոնի եւ ժողովրդի դիմադրության ու հաղթանակի կենտրոններ»:

Ապա կոալիցիոն ուժերի զինվորները մեղադրվում են Իրաքի ազգային հարստությունների կողոպտման, իսկ Քուվեյթի կառավարությունը՝ դավաճանության մեջ, քանի որ երկրի տարածքը տրամադրել է Իրաքի թշնամիներին:

Անցյալ շաբաթվա ավստրալական թերթերից մեկը հրապարակել էր Հուսեյնի ձայնագրված ելույթի տեքստը, որի հավաստիությունը կասկած չի հարուցում: «Ազգը» ժամանակին տեղեկացրել է այդ մասին: Դատելով ըստ ամենայնի, Հուսեյնի ելույթը ձայնագրվել էր մայիսի 5-ին:

Ինչ վերաբերում է Հուսեյնի ողջ լինելուն, Սաուդյան Արաբիայում լույս տեսնող «Աշարք ալ Աուսաթ» համաարաբական թերթը երեկ գրեց, թե Սադդամ Հուսեյնը եւ իր կրտսեր որդի Քուսայը թաքնվում են Իրաքի Տիկրիտ քաղաքի շրջանում:

Իրաքյան լավատեղյակ աղբյուրներ վկայակոչելով, թերթը նշում է, թե Հուսեյնն ու Քուսայը 12-15 անչափ նվիրված անձանց հետ Տիկրիտի շրջակայքում են: Նրանց տեղաշարժերն ամերիկացիներին հայտնի են դառնում ուշացումով, ընդգծում է թերթը:

Նաեւ հաղորդվում է, որ Իրաքի պաշտպանության նախկին նախարար Սուլթան Հաշեմ Ահմեդը ոչ թե սպանվել է, ինչպես ենթադրվում է ավելի վաղ, այլ թաքնվում է Մոսուլի շրջանում եւ միջնորդների օգնությամբ բանակցում է իր անձնատրության պայմանների շուրջը:

Պ. Ք.

Միջին Արեւելքում կստեղծվի ազատ առեւտրի գոտի

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը մտադիր է առաջիկա տասնամյակում Միջին Արեւելքում ստեղծել ազատ առեւտրի գոտի: Շաբաթավերջին Հարավային Կարոլինայի նահանգային համալսարանի շրջանավարտների առջեւ ելույթ ունենալով նա ընդգծել է՝ ԱՄՆ-ն իր ամբողջ ազդեցությունը կօգտագործի այդ շրջանում խաղաղություն հաստատելու համար, որպեսզի «հին ատելությունը փոխարինվի նոր հույսերով»:

CNN հեռուստաընկերության տվյալներով, ամերիկացիները մտադիր են Միջին Արեւելքի երկրների հետ կատարվող առեւտրային փոխանակումներում վերացնել բոլոր սահմանափակումները: Բուշն իր ելույթում ընդգծել է, որ ներկայումս արաբական բոլոր երկրների միացյալ ներքին համախառն արդյունքը զիջում է Իսպանիայի համապատասխան ցուցանիշին: Բուշի կարծիքով, «արաբական աշխարհի դժբախտությունը տնտեսական զարգացման բացակայությունն է»:

Ազատ առեւտրի գոտու ստեղծումը Միջին Արեւելքի երկրներին թույլ կտա նվազեցնել կախումը նավթի շուկայի փոփոխություններից եւ հետագա տնտեսական աճի հնարավորություն կտա: BBC-ի տվյալներով, նման գոտու ստեղծումը մատչելի կդարձնի կապիտալի շուկան, իսկ ներքին գործարքներին փոխարինելու կգան ազատ շուկան եւ արդարացի օրենսդրությունը:

ԱՄՆ-ն արդեն ազատ առեւտրի համաձայնագրեր է կնքել Իսրայելի եւ Հորդանանի հետ:

Շիա առաջնորդը պահանջում է Իրաքից դուրս բերել դաշնակից ուժերը

Իրաքի իսլամական հեղափոխության գերագույն խորհրդի առաջնորդ, այաթոլլահ Մոհամմադ Բաքր ալ Հաքիմը դատապարտել է Իրաքի օկուպացումը եւ պահանջել է երկրից դուրս բերել կոալիցիոն ուժերը, որպեսզի իրաքցիներն ինքնուրույն կազմեն նոր կառավարություն:

Երկրում շիա մահմեդականների խոշորագույն կազմակերպության առաջնորդն Իրաք է վերադարձել շաբաթ օրը՝ Իրանում 23 տարվա տարագրությունից հետո: Նասիրիայում կիրակի օրը մոտ 4000 հավատացյալների առջեւ ելույթ ունենալով նա ասել է. «Մենք չենք վախենում ամերիկացի եւ բրիտանացի զինվորականներից: Մենք ուզում ենք պահպանել անկախությունը եւ գտնում ենք, որ կոալիցիոն ուժերը պետք է հեռանան այս երկրից»:

Ալ Հաքիմը միաժամանակ ընդգծել է, որ ինքը չի ձգտում Իրաքում կազմել շիա մահմեդականների կառավարություն, թեեւ նրանք մեծամասնություն են կազմում երկրում: Այդուհանդերձ, նա անհրաժեշտ է համարում իսլամական կառավարության ստեղծումը: Շիա առաջնորդի կարծիքով, ամերիկացիներն ու բրիտանացիները դեմ են Իրաքում իսլամական կառավարության կազմավորմանը:

Կադրային փոփոխություններ Բաղդադում

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը կադրային փոփոխություններ է կատարել Իրաքի ամերիկյան ժամանակավոր վարչակազմում: Ամերիկյան ԶԼՄ-ները հաղորդել են, որ Վաշինգտոն է վերադարձել Բաղդադի «քաղաքապետ», հայտնի դիվանագետ Բարբարա Բոդինը:

Երեկ Բաղդադ է ժամանել Իրաքում ԱՄՆ ժամանակավոր վարչակազմի նոր ղեկավար Փոլ Բրեմերը, որը երկու շաբաթ հետո այդ պաշտոնում փոխարինելու է ներկայիս կառավարիչ, պաշտոնաթող գեներալ Ջեյ Գարներին:

Նույն աղբյուրների տվյալներով, շատ պաշտոնափոխությունների պատճառն Իրաքում տիրող իրադրության վատթարացումն է: Մասնավորապես Բաղդադում հայտարարվել է, որ նավթարդյունահանումը վերսկսելու համար նախատեսվածից շատ ժամանակ կպահանջվի, իսկ մայրաքաղաքի էլեկտրամատակարարումը կվերականգնվի 2 ամսից ոչ շուտ: Բաղդադում կողոպուտները շարունակվում են: Բնականոն կյանքը չի վերականգնվել, մերթ ընդ մերթ տեղի են ունենում փոխհրաձգություններ:

Հաղորդվում է, որ մոտ ժամանակներս Բաղդադից հեռանալու են նաեւ «տեղեկատվության նախարար» Մարգարետ Թիթուայլերը, «արդյունաբերության եւ հանքային ռեսուրսների նախարար» Թիմ Քարնին, ինչպես նաեւ ժամանակավոր վարչակազմի երկու ուրիշ ներկայացուցիչներ՝ Դեյվիդ Դանֆորդը եւ Ջոն Լիմբերտը:

Կադրային փոփոխությունները տեղի են ունենում Բաղդադում ամերիկյան ժամանակավոր վարչակազմի աշխատանքը սկսվելուց ընդամենը 3 շաբաթ անց:

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Ես ինձ սիրում եմ, երբ ինձ սիրում են»

Ավստրուհի Բարբարա Դենշերը սիրում է Հայաստանը

Բազմաթիվ հետաքրքիր մարդկանց եմ հանդիպել։ Սակայն երբ մարդը նաեւ հաճելի զրուցակից է, կիրթ ու վսեմաշուք, հանդիպումն անմոռաց է մնում։ Այդպիսի մի հանդիպում ունեցա վերջերս։ Հինգերորդ անգամ Հայաստան էր ժամանել Ավստրիայի պետական ռադիոյի առաջին ծրագրի մեկնաբան Բարբարա Դենշերը։ Ավստրուհի լրագրողն այս անգամ եկել է ոչ միայն ռադիոհաղորդում կազմակերպելու համար։ Նա մտադիր է գիրք գրել Հայաստանի մասին, այն երկրի մասին, որին սիրահարվել է անմոռաց, մի երկրի մասին, ուր իրեն սիրում են եւ հպարտանում են իրենով։

Առաջին անգամ Բարբարա Դենշերը Հայաստան եկավ ամուսնու՝ Ավստրիայում ճանաչված մշակութային գործիչ Բեռնարդ Դենշերի հետ, 2000 թ., երբ այստեղ՝ Երեւանում մաեստրո Լորիս Ճգնավորյանի նախաձեռնությամբ եւ ղեկավարությամբ անցկացվում էր «Վիեննական երաժշտության օրեր» փառատոնը։ Փառատոնի բացումը պետք է կատարեր Վիեննայի մշակույթի վարչության պետ Բեռնարդ Դենշերը։ Առաջին անգամ, հուրախություն մեզ, ամուսնուն ուղեկցում էր տիկին Բարբարան։ Հայաստանի սիմֆոնիկ նվագախմբի տնօրեն Ռոբերտ Միրզոյանը Դենշեր ամուսիններին ծանոթացրեց Հայաստանի մշակույթին։ Նրանք եղան մեր երկրի տեսարժան վայրերում, այցելեցին պատմամշակութային արժեքներ ունեցող բնակավայրեր, թանգարաններ, ինստիտուտներ։

Նույն տարվա հոկտեմբերին Բարբարա Դենշերը երկրորդ անգամ եկավ Հայաստան, այս դեպքում արդեն Հայաստանի մասին ռադիոհաղորդումներ պատրաստելու համար։ Եվ «Արարատի հովանու ներքո» խորագրով, յուրաքանչյուրը 25 րոպե տեւողությամբ 4 հաղորդումները եթեր գնացին 2001 թ. հունվարին։ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի առիթով տիկին Դենշերի հաղորդումներն առաջինն էին արտասահմանում։ Ինչպես Ռոբերտ Միրզոյանն է վկայում, տիկին Բարբարան երկրորդ այցի ժամանակ արդեն վարժ խոսում էր հայերեն։

- Մի քիչ, մի քիչ,- մեր զրուցակցին ուղղում է տիկին Բարբարան հայերենով, ապա ավելացնում.- Հայերենիս համար շնորհակալ եմ իմ ուսուցչուհուն՝ Ավստրիայում բնակություն հաստատած Թամարա Օֆիցերյանին, որն ինձ ոչ միայն վարժեցրեց հայոց լեզվին, այլեւ բացատրեց հայոց լեզվի եւ հայ մշակույթի անանց գեղեցկությունը։

Ավստրիայի պետական ռադիոյի առաջին ծրագիրը հիմնականում մշակութային ծրագրեր ունի եւ հաղորդում է դասական բարձրարժեք երաժշտություն, ուստի ամենասիրելի եւ ամենալսելի ռադիոալիքն է երկրում։

- Մենք շատ լավ ենք հասկանում, որ Ավստրիայի նման փոքր տարածք եւ տնտեսական սուղ հնարավորություններ ունեցող երկիրն աշխարհին կարող է ներկայանալ առաջին հերթին մշակույթով,- ասում է տիկին Բարբարան։- Եվ եթե սրան գումարենք մեր չքնաղ բնությունը, ապա լիովին բացատրելի կլինի իմ երկրի առաջընթացը։ Ի դեպ, նույն պայմաններն ու հնարավորություններն ունի նաեւ Հայաստանը։

Հայաստանի մասին իր առաջին ռադիոհաղորդումները կազմակերպելու համար Բարբարա Դենշերը 2000 թ. հանդիպեց շատ ու շատ մարդկանց՝ ՀՀ մշակույթի նախարար Ռոլանդ Շառոյանին, ՀՀ նախագահի խորհրդական Վահրամ Ներսիսյանցին, Երեւանի քաղաքապետին, մշակույթի, գիտության գործիչներին։ 2001 թ. հունվարին եթեր գնացած «Արարատի հովանու ներքո» 4 հաղորդումները եւս մեկ անգամ հարկ եղավ կրկնել՝ ռադիոլսողների խնդրանքով։

Հասկանալի է, որ Հայաստանի մասին սիրով ասված ամեն մի խոսք պետք է, որ տհաճությամբ ընդուներ Ավստրիայի թուրքական համայնքը։ Բարբարա Դենշերի հաղորդումներն առավել սուր հարձակումների ենթարկվեցին։

- Իհարկե, հարձակումներ եղան թուրքական շրջանակների կողմից,- ասում է տիկին Բարբարան։- Սակայն ես դրանց մեկ պատասխան ունեմ. շարունակելու եմ Հայաստանի մասին իմ հաղորդումները, այս անգամ նաեւ նպատակ ունեմ գիրք գրել, որովհետեւ այսպիսի դարավոր ու հարուստ մշակույթ ունեցող ժողովուրդը պետք է ամբողջությամբ եւ ճշմարտացի ներկայացվի Եվրոպայում, մասնավորապես՝ Ավստրիայում։

Ի դեպ, Բարբարա Դենշերի գործունեությունը չի սահմանափակվում սոսկ ռադիոհաղորդումներ պատրաստելով եւ գիրք գրելով։ Ամեն անգամ Հայաստան այցելելով տիկին Դենշերը մեծ օգնություններ է բերում Հայաստանի դպրոցներին եւ կրթամշակութային օջախներին։ Արարատի մարզի Վանաշեն գյուղի երեխաներն անչափ երախտապարտ են տիկին Բարբարային։ Գյումրու արվեստի ակադեմիայի կազմում գործող Կոմիտասի անվան Երեւանի կոնսերվատորիայի մասնաճյուղին Բարբարա Դենշերը նվիրել է անչափ հարուստ իր երաժշտադարանը՝ դասական երաժշտության 270 լազերային սկավառակ եւ լազերային մեկ ձայնարկիչ։ Գյումրու ավստրիական թաղամասի մանկապարտեզի սաները եւս սիրով են խոսելու Բարբարա մորաքրոջ մասին...

Տիկին Բարբարայի անմիջական նախաձեռնությամբ եւ Վիեննայի քաղաքապետարանի մշակույթի վարչության հովանավորությամբ այս տարի կատարելագործման նպատակով Վիեննա մեկնեցին մշակութաբան երկու դասախոսներ՝ Լյուդմիլա Մելիքյանը եւ Համբարձում Ղուկասյանը։ Իսկ 2002 թ. Վիեննայում բուժման հրավիրվեց Գոհար Ստեփանյանը։ Սակայն Բարբարա Դենշերը չի ուզում չափազանցել իր կատարածը։ «Գոհարին օգնել են Վիեննայի բժիշկները», ասում է տիկին Բարբարան, թեեւ ինքն էր կազմակերպել Գոհարի եւ նրա մոր այցն Ավստրիա։

- Ես ուզում եմ մի բան շեշտել եւ ուզում եմ, որ այս մասին իմանան Հայաստանում,- ասում է տիկին Բարբարան։- Եվրոպայի շատ երկրներում, նաեւ՝ Ավստրիայում թուրքական շրջանակներն ամեն ինչ անում են Հայաստանի մասին բացասական կարծիք ստեղծելու համար։ Եվ դա նրանց շատ դեպքերում հաջողվել է։ Հայաստանի մասին ճշմարիտ պատկերացում տալու համար ոչ միայն պետք է ներկայացվի հայ մշակույթը, այլեւ հայ մարդը, այսօրվա Հայաստանն ամբողջությամբ։

Վասպուրական հայրենակցական միության նախագահ Ռոբերտ Միրզոյանի ուղեկցությամբ տիկին Բարբարան այս անգամ արդեն այցելել էր Հաղարծին, Դիլիջան, Սեւան, պատրաստվում էր գնալ Հաղպատ ու Սանահին։ Նա այս անգամ նպատակ չունի հանդիպելու Հայաստանի բարձրաստիճան պաշտոնյաներին։ Ավստրուհի ժուռնալիստը ցանկանում է առավել խորքից ճանաչել Հայաստանն ու հային, երկիր ու ժողովուրդ, որոնց սիրահարված է։

Ահա գուցե այս դեպքի համար է ասել Պարույր Սեւակը. «Ես ինձ սիրում եմ, երբ ինձ սիրում են»։

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Ստուդիան 20 տարեկան է

Ամեն ինչ սկսվեց 23 տարի առաջ՝ 1980-ին, երբ Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ռեկտոր Ղազարոս Սարյանը, դիրիժոր Ռաֆայել Մանգասարյանը եւ ռեժիսոր Վայե Բագրատունին նախաձեռնեցին օպերային ստուդիայի ստեղծումը։ Այն հիմնադրվեց ուսանող երգիչ-երգչուհիներին բեմական աշխատանքի այբուբենն ուսուցանելու, Ազգային օպերային թատրոնի արժանի հերթափոխ ապահովելու առաքելությամբ։

Ստուդիայում ուսանող շատ երգիչ-երգչուհիներ այժմ իրենց տեղն ունեն Հայաստանի Ազգային, աշխարհի տարբեր օպերային թատրոններում։

1995 թ.-ից ստուդիայի գեղարվեստական ղեկավարը Հովհաննես Միրզոյանն է, ռեժիսորը՝ Հովհաննես Հովհաննիսյանը։ Այս համագործակցությունն աշխատանքային նոր ոգի հաղորդեց օպերային ստուդիայի ստեղծագործական կոլեկտիվին։ «Սա այն դարբնոցն է, որտեղ կոնսերվատորիայի ուսանողներն արդեն ձեւավորվում են որպես կայացած երգիչ-դերասաններ», ասում է Հովհաննես Հովհաննիսյանը։

Ստուդիայի խաղացանկում կան բազմաթիվ օպերային բեմադրություններ՝ Մոցարտի «Այսպես են վարվում բոլորը», «Թատրոնի տնօրենը», Մասկանիի «Գեղջկական ասպետություն», Ռախմանինովի «Ալեկո», Ռոսինիի «Ամուսնական մուրհակ», Չայկովսկու «Իոլանտա» օպերաները, Պասկալ Դյուսապենի «Նեոք» օրատորիան եւ շատ ու շատ այլ գործեր։

Բոլորովին վերջերս օպերային ստուդիան եղավ Մոսկվայում՝ Ռուսաստանի Թատերական արվեստի ակադեմիայի հրավերով եւ մասնակցեց թատրոնի միջազգային օրվան նվիրված միջոցառումներին, որոնց ներկա էր Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սմբատյանը։ Այն շատ կարեւոր էր ստուդիայի համար, բերեց նոր հրավերներ, որոնցից մեկը՝ Վորոնեժի պետական օպերային արվեստի եւ ակադեմիայի դասական հյուրախաղերին մասնակցելու հրավերը։ Օպերային ստուդիան Մոսկվայում տվեց եւս երկու ներկայացում. երկու դասական ստեղծագործություն մեկ գործողությամբ՝ Չիմառոզայի «Դիրիժորը» եւ Հայդնի «Դեղագործը» կոմիկական օպերաները։ Երկուսն էլ շատ ջերմ ընդունելություն ունեցան հանդիսատեսի կողմից։

Ստուդիայի 20-ամյա հոբելյանին նվիրված հանդիսության ժամանակ Արմեն Սմբատյանն ասաց. «Օպերային ստուդիան ապրում է ստեղծագործական վերելք։ Երախտավորների ստեղծած ավանդույթները զարգացնում են երիտասարդ արվեստագետները, ավագների փորձով դաստիարակվում են նորերը։ Անցնելիք ճանապարհի համար առկա են ստեղծագործական եւ մասնագիտական բոլոր անհրաժեշտ նախադրյալները»։

ՆԱԻՐԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի
3-րդ կուրսի ուսանողուհի

ԱՄՆ

Եղեռնի 88-ամյակի առթիվ

Կանադայի Զորյան ինստիտուտից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Հայոց ցեղասպանության 88-ամյակի առթիվ միջազգային ճանաչման արժանացած պրոֆ. Վահագն Տատրյանը Մ. Նահանգներում հանդես է եկել զեկուցումներով, որոնցից առաջինը տեղի ստամբուլահայ ընկերակցության կազմակերպությամբ տեղի է ունեցել Լոս Անջելեսում։ Նա խոսել է դեռեւս չլուծված Հայկական հարցի եւ Առաջին աշխարհամարտի օրերին կատարված Հայոց ցեղասպանության առնչությունների մասին։

Հաջորդ զեկուցումը նա կարդացել է Արարատ-Էսքիճյան թանգարանում, այնուհետեւ ապրիլի 24-ին՝ Գլենդեյլում։ Քաղաքացիական հանդիսասրահի հսկայական դահլիճում հավաքված մոտ 2400 ունկնդիրների շարքում են եղել 800 ուսանողներ։ Երեկոն իրենց ներկայությամբ պատվել են ազգային եւ դաշնային կառավարության պաշտոնական անձինք՝ Կալիֆոռնիա նահանգի կառավարիչ Գրեյ Դեյվիսի գլխավորությամբ։ Ելույթ են ունեցել նահանգի կառավարիչը, Գլենդեյլի քաղաքապետը, սենատոր Ամոքը եւ Ներկայացուցիչների պալատից Շիֆը։ Տատրյանը հիմնականում շեշտը դրել է ակադեմիական շրջանակներում Հայոց ցեղասպանության անժխտելի իրողության վերջնական հաստատման եւ այդ բնագավառում արդարության հասնելու անհետաձգելի նպատակների իրագործման վրա։

Օքլենդում (Սան Ֆրանցիսկո) պրոֆ. Տատրյանը Հայ առաքելական եկեղեցում մասնակցել է ՀԲԸՄ-ի կազմակերպած սիմպոզիումին, որին ներկա են գտնվել մեծ թվով ուսանողներ Բարքլի, Սթենֆորդ եւ Սան Ֆրանցիսկո համալսարաններից։ Բացի Տատրյանից, ելույթներով հանդես են եկել Բարքլի համալսարանից պրոֆեսորներ Ստեֆան Աստուրյանը, Գեւորգ Բարտիկյանը, դոկտորներ Բարբարա Մերկերյանը, Սյուզան Մորանյանը եւ Ռիտա Գույումջյանը։ Տատրյանն անդրադարձել է անպատժելիության գործոնին, որն անպայմանորեն ծնում է նորանոր ոճրագործություններ։ Իր եզրակացությունում նա նշել է, որ տարասեռ հասարակությունը միասեռի վերածելու նպատակին հասնելու միջոցներից մեկն է ցեղասպանությունը։

Սթենֆորդ համալսարանի պատմության ֆակուլտետից պրոֆ. Նորման Նայմարկի հրավերով հարգարժան պրոֆեսորը մանրամասն զեկուցում է կարդացել դասախոսական կազմի եւ ուսանողության համար։ Ի տարբերություն երեք տարի առաջ տեղի ունեցած դեպքերի, այս անգամ թուրք ուսանողները, որոնք շատ են այդ համալսարանում, չեն փորձել խանգարել դասախոսությունը։

«Հայոց ցեղասպանությունը եւ միջազգային օրենքը» թեմայով հաջորդ նշանակալի ելույթը կայացել է նույն համալսարանի իրավագիտական ֆակուլտետում, որտեղ պրոֆ. Հելեն Սթեյսին ներկայացնելով հյուրին՝ հիշեցրել է նրա մենագրությունների մասին, որոնք հրատարակվել են հեղինակավոր «Յեյլ ջոռնլում»։

Պրոֆ. Տատրյանի զեկուցումները մեծ հետաքրքրություն են առաջացրել, ընթացել են հարցուպատասխաններով։ Իր բերած համոզիչ փաստարկների հետեւանքով առաջարկել են նրա զեկուցումը տպագրել Սթենֆորդի «Միջազգային օրենք» հանդեսում։

Հ. Օ.

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԴԱՐՈՒՓՈՍԻՑ

14. Համալսարանական դարուփոս

Երբ Դարուփոսում բացվեց հերթական՝ 941-րդ համալսարանը, որը թույլ կտա ուսանողահասակ 245 դարուփոսցի ամեն մի երիտասարդի միաժամանակ սովորել 4 համալսարանում՝ վճարելով ընդամենը տան ու հողամասի վաճառքից ստացված գումարը։ Ի տարբերություն Դարուփոսում արդեն հաջողությամբ գործող հյուսիսային եւ հարավային, «Փաստաբան» ու «Բժիշկ», անգլիական, ամերիկյան, ճապոնական եւ այլ համալսարանների, նոր Դարուփոսի կուբայական համալսարանում ուսուցումը կազմակերպվելու է կուբայերեն։ Այդպես էլ ասաց նորաբաց համալսարանի գլխավոր տնօրեն, ռեկտոր, դասախոս եւ միակ ուսանողուհու փեսա, գյուղատնտեսական փիլիսոփայության բակալավր Արութին Բաղդասարիչը։

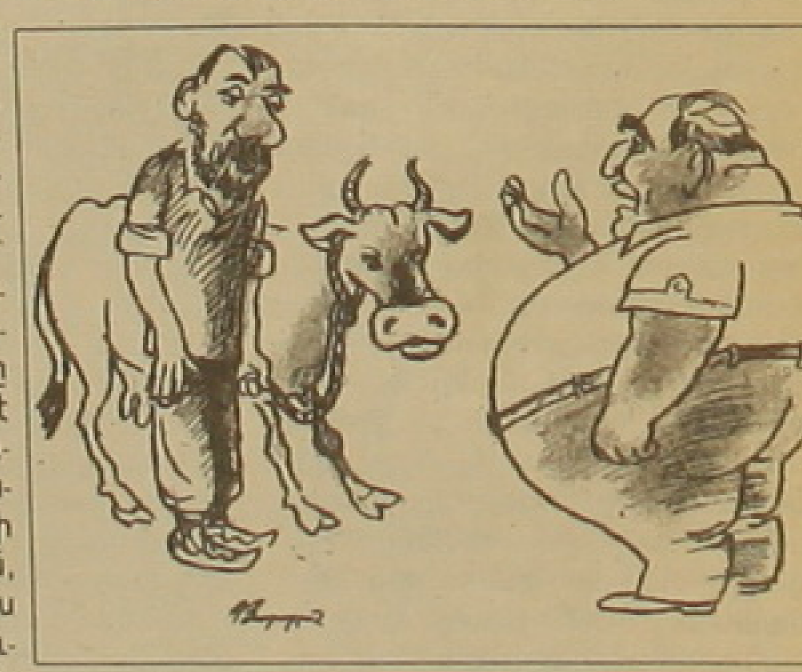

- Սիրելի բարեկամներ, մեր խորին համոզմամբ, անհրաժեշտ է հրաժարվել ամենատարբեր խնդիրների լուծման իրավիճակային տարբերակներից, դա փոխարինելով ռազմավարական ծրագրերով՝ օրենքների տեքստով եւ դրանցից բխող հիմնարար որոշումներով ու լուծումներով։ Մենք պատրաստ ենք չկորցնել նոր դարաշրջանի շատ թանկ ժամանակը եւ լավ մեր ունեցած բոլոր հնարավորությունները՝ հիմնական սկզբունք եւ գործելակերպ դարձնելով համալսարանական Դարուփոսի կառուցումը։ Ահա, տեսեք։ Մեզ մոտ Դարուփոսում բազմամիլիոն դարուփոսցիներ ամերիկերեն լեզու են սովորում ամերիկյան համալսարանում, հարավային լեզու՝ հարավային համալսարանում, արգենտիներեն լեզու՝ արգենտինյան համալսարանում։ Լավ են անում, թող սովորեն։ Մենք էլ մերն ենք բացել։ Դարուփոսի երիտասարդները թող սովորեն նաեւ կուբայերեն։

Արութին Բաղդասարիչի խոսքը շաքարով կտրեց նրա կուսակից Մոժոն. -

- Խնդրում եմ, չնեղանաք, Արութին Բաղդասարիչ, բայց Դուք ուղղակի հանճար եք։ Ահա, թե ինչ կասեմ Ձեզ։

Դարուփոսի նախարար Մուքոն զարմացած էր։ Դպրոցում սովորել էր մինչեւ երրորդ «ա» դասարանը, չէր հասցրել մինչեւ երրորդ «բ» հասնել, բայց գիտեր, որ ամերիկերեն, արգենտիներեն, կուբայերեն, հարավային լեզուներ ընդհանրապես գոյություն չունեն, ինչպես գոյություն չունի դարուփոսերեն, որովհետեւ Դարուփոս պետությունն արդեն չկա, լիներ էլ, միեւնույն է, դարուփոսերեն չէր լինի։

Մուքոյի կարծիքը ջղայնացրեց Արութին Բաղդասարիչին, որը հայտարարեց.

- Պարոն Մուքո, Դուք միշտ էլ աչքի եք ընկել Դարուփոսում ազգային իրավական արժեքների իմաստազրկմամբ եւ այդ իմաստի խլացմամբ՝ անպաշտպան սոցիալական խավերին զրկելով դարուփոսական պաշտպանությունից, նոր գաղափարների եւ գիտելիքների ստեղծման ու կիրառման համազգային աջակցությունից։ Դուք, այսպիսով, Ձեզ դուրս եք դնում ոչ միայն «Կարգին Դարուփոս» կուսակցությունից, այլեւ կարգին Դարուփոսից ընդհանրապես։

«Ժողովրդի հետ, ժողովրդի համար» կարգախոսով շարժվող «Կարգին Դարուփոս» կուսակցության նախագահը, թողեց դարուփոսցի Մուքոյին եւ գնաց ժողովրդի հետ՝ ժողովրդի համար նոր, թարմ իշխանություն բերելու։ Այս անգամ՝ Կուբայից։

Դարուփոսից հեռագիրը ստացավ
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆԸ

ԱԶԳ Մարզական

«Կոտայքը» հիասթափեցրեց

Ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության 5-րդ տուրում առավել հետաքրքրություն էր ներկայացնում «Բանանցի» եւ «Կոտայքի» մրցավեճը: «Կոտայքը» հաջող մեկնարկի շնորհիվ ստանձնել է առաջատարի դերը, իսկ «Բանանցում» տեղի ունեցած կադրային փոփոխություններից հետո (Արմեն Գյուլբուդաղյանցի փոխարեն գլխավոր մարզչի պարտականությունները կատարում է Վազգեն Հայրապետյանը) թիմը փորձում է շտկել մրցաշարային վիճակը: Հարկ է խոստովանել, որ փորձառու մասնագետի գլխավորությամբ «Բանանցի» խաղում նկատելի առաջընթաց է զգացվում: Իսկ ահա «Կոտայքը», ցավոք, հիասթափեցրեց՝ չցուցադրելով առաջատարին վայել խաղ: Տարակուսանք է առաջացնում այն փաստը, թե նման խաղով աբովյանցիներին ինչպե՞ս է հաջողվել այդքան միավոր վաստակել: «Կոտայքն» ընտրել էր բացահայտ պաշտպանական մարտավարություն, հակագրոհները կազմակերպում էր փոքր ուժերով, առջեւի գծում միայնակ էր Հայկ Հարությունյանը: Ուստի պատահական չէ, որ ողջ խաղի ընթացքում «Կոտայքը» գեթ մեկ գոլային պահ չստեղծեց: Իսկ ահա, «Բանանցի» առավելությունն անվիճելի էր, եւ հաշիվը կարող էր ավելի խոշոր լինել, եթե դաշտի տերերն ավելի դիպուկ գտնվեին: Սակայն Կարեն Սիմոնյանի, Հակոբյան եղբայրների խփած գոլերն էլ բավական էին տպավորիչ հաղթանակ (3-0) տոնելու համար:

«Կոտայքն» իրոք հիասթափեցրեց: Եթե թիմը մտադիր է պայքարելու մրցանակային տեղերի համար, ապա պետք է հիմնովին փոխի խաղաոճը: Նման պասիվ խաղով դժվար է հաջողություն ակնկալել: Չէ՞ որ մարզական բախտն ամեն խաղում չի կարող ժպտալ աբովյանցիներին: Զգացվում է, որ թիմը երիտասարդ, կարող ուժերի կարիք ունի:

Երկու անընդմեջ պարտություններից հետո «Միկան» սեփական հարկի տակ 3-0 հաշվով հաղթեց «Լեռնագործին»: Աչքի ընկան Արամ Ոսկանյանը, Կարեն Եղիազարյանն ու Գրիգոր Մկրտչյանը: 5-րդ տուրի մյուս երկու

խաղերում այսօր «Փյունիկը» հյուրընկալելու է «Դինամոյին», իսկ «Շիրակը» մրցելու է «Արաքսի» հետ:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Կոտայք	5	3	1	1	5-4	10
2. Միկա	5	3	0	2	10-5	9
3. Շիրակ	4	3	0	1	4-3	9
4. Փյունիկ	4	2	2	0	14-1	8
5. Բանանց	5	2	1	2	5-3	7
6. Լեռնագործ	5	2	0	3	8-8	6
7. Դինամո	4	1	0	3	4-7	3
8. Արաքս	4	0	0	4	1-20	0

Ռմբարկուները

Արամ Ոսկանյան («Միկա»)	5
Լեւոն Փաչաջյան («Փյունիկ»)	3
Հակոբ Մամուլյան («Լեռնագործ»)	3
Ալեն Մովսիսյան («Լեռնագործ»)	3

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԽԱՂԱԴԱՇՏԵՐՈՒՄ

Մեդալների համար պայքարը սրվում է

Բավական հետաքրքրական իրադարձություններ են ծավալվում ֆուտբոլի Իսպանիայի առաջնության վերջնագծում: Մինչ Մադրիդի «Ռեալը» հիմնական ուշադրությունը բեւեռել է չեմպիոնների լիգայի առաջիկա կիսաեզրափակիչ հանդիպմանը, մրցակիցները շրջանցեցին արքայական ակումբին: 33-րդ տուրում «Ռեալը» հյուրընկալվելիս բավարարվեց ոչ-ոքի արդյունքով (0-0) առաջնության բացահայտ հետնապահ «Ռեկրեատիվոյի» հետ մրցավեճում: Այդ խաղում մարզիչը խաղադաշտ դուրս չէր բերել Ռոնալդոյին, Ռաուլին, Զիդանին, Ֆիգուին եւ Էլգերային՝ խնայելով նրանց ուժերը «Յուվենտուսի» հետ հանդիպումից առաջ: Երկու միավորի կորուստը կարող է թանկ արժենալ «Ռեալին»: Մադրիդցիները մեկ միավորով զիջում են «Դեպորտիվոյին» ու «Ռեալ Սոսյեդադին», որոնք հյուրընկալվելիս համապատասխանաբար հաղթեցին «Մալագային» (2-0) եւ «Մալյորկային» (3-1): Հենց նշված եռյակի միջեւ էլ կբաշխվեն առաջնության մեդալները, որոնց բախտը կվճռեն վերջին 5 տուրերի մրցախաղերը:

33-րդ տուրի մյուս խաղերում գրանցվել են այսպիսի արդյունքներ. «Ատլետիկո»-«Ալավես»՝ 0-1, «Վալենսիա»-«Վիլյառեալ»՝ 1-2, «Սելտա»-«Ռասինգ»՝ 2-2, «Ռայո Վալյեկանո»-«Բետիս»՝ 1-1, «Սեւիլիա»-«Բարսելոնա»՝ 0-0, «Ատլետիկ»-«Վալյադոլիդ»՝ 0-0, «Էսպանյոլ»-«Օսասունա»՝ 0-0: Ռմբարկուների պայքարում կասկած չի հարուցում Ռոյ Մաքայի հաղթանակը, որը խփել է 27 գնդակ: 2-րդ ցուցանիշն ունի Նիխասը՝ 19 գոլ:

Ամենաարդյունավետը վան Նիստելրոյն է

Անգլիայի պրեմիեր-լիգայի ավարտական տուրում որոշվեց այդ երկրի 4-րդ ներկայացուցիչը չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում: Ուղեգրին հավակնող «Լիվերպուլն» ու «Չելսին» մրցեցին միմյանց հետ: Հաջողությունն ուղեկցեց «Չելսիին» (2-1): Իսկ մրցանակային եռյակը կազմեցին «Մանչեստր յունայթեդը» (83 միավոր), «Արսենալը» (78) եւ «Նյուքասլը» (69): Ճիշտ է, «Արսենալի» համար մրցաշրջանը դեռ չի ավարտվել: Մայիսի 21-ին Կարդիֆում Արսեն Վենգերի սաները «Սաութհեմփթոնի» հետ վիճարկելու են Անգլիայի գավաթը: «Սանդերլենդն» անհաջող հանդես եկավ առաջնությունում՝ 19 միավորով եզրափակելով աղյուսակը: Ի դեպ, այս թիմերը հանդիպեցին ավարտական տուրում: «Արսենալը» հաղթեց 4-0 հաշվով: Մեկ գոլ խփեց Անրին, երեքը՝ Լյունգբերգը:

Երկրի չեմպիոնը հյուրընկալվելիս հաղթեց «Էվերտոնին» (2-1): Չեմպիոնին հաղթանակ պարգեւեց վան Նիստելրոյի 11 մ հարվածով խփած գոլը: Դրա շնորհիվ հոլանդացի հարձակվողը 25 գնդակով դարձավ պրեմիեր-լիգայի լավագույն ռմբարկու: Նա մեկ գոլով գերազանցեց Տյերի Անրիին: 23 գոլ գրանցեց իր օգտին Բիտին («Սաութհեմփթոն»): 17 գոլ խփեց անգլիական ֆուտբոլի վետերան Ալան Շիրերը «Նյուքասլից», իսկ Մայքլ Օուենը («Լիվերպուլ») իր հաշվին գրանցեց 19 գնդակ:

Ավարտական տուրի մյուս խաղերի արդյունքներն են. «Բիրմինգհեմ»-«Վեստ Հեմ»՝ 2-2, «Բոլտոն»-«Միդլսբրո»՝ 2-1, «Լիդս»-«Աստոն Վիլա»՝ 3-1, «Վեստ Բրոմվիչ»-«Նյուքասլ»՝ 2-2, «Տոտենհեմ»-«Բլեքբյոռն»՝ 0-4, «Մանչեստր Սիթի»-«Սաութհեմփթոն»՝ 0-1, «Չառլտոն»-«Ֆուլհեմ»՝ 0-1:

«Յուվենտուսի» չեմպիոնական 27-րդ տիտղոսը

Առաջնության ավարտից 2 տուր առաջ Թուրինի «Յուվենտուսը» 27-րդ անգամ արժանացավ Իտալիայի չեմպիոնի տիտղոսին: Դրա համար անհրաժեշտ էր հաղթել «Պերուջային»: Տրեզեգեի եւ Դի Վայոյի գոլերի շնորհիվ «Յուվենտուսը» հաղթում էր 2-1 հաշվով: Մարզադաշտ եկած ֆուտբոլասերները 27 թվով ցուցանակներով եւ թիմի պահեստային խաղացողները, որոնք կրում էին 27 համարի մարզաշապիկ, անհամբեր սպասում էին մրցավարի եզրափակիչ սուլոցին, որպեսզի տոնեն հաղթանակը: Սակայն ավելացված ժամանակում Գրոսոն անսպասելիորեն հավասարեցրեց հաշիվը: Տոնը կարող էր տեղի չունենալ, բայց թուրինցիներին օգնության եկավ «Ինտերը», որը սեփական հարկի տակ չկարողացավ հաղթել «Պարմային» (1-1): Այսպիսով, «Յուվենտուսն» անհասանելի դարձավ «Ինտերի» համար, որը 8 միավորով է զիջում առաջատարին:

Մարչելո Լիպիի գլխավորությամբ «Յուվենտուսը» 5-րդ անգամ նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը: Թիմի կազմում ամենատիտղոսակիրը Չիրո Ֆերարան է, որը 7-րդ անգամ արժանացավ ոսկե մեդալի: Տուրի մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Բրեշիա»-«Միլան»՝ 1-0, «Բոլոնիա»-«Լացիո»՝ 0-2, «Ռոմա»-«Թորինո»՝ 3-1, «Կոմո»-«Կիեւո»՝ 2-4, «Էմպոլի»-«Ատալանտա»՝ 0-0, «Պյաչենցա»-«Ռեջինա»՝ 2-2, «Ուդինեզե»-«Մոդենա»՝ 2-1: Ռմբարկուների ցուցակը 24 գոլով գլխավորում է Վիերին («Ինտեր»): 16-ական գոլ են խփել Դել Պիեռոն, Ինձագին եւ Մուտուն:

«Լիոնը» մոտ է հաջողությանը

Առաջնության ավարտից երկու տուր առաջ «Լիոնը» մոտ է հաջողությանը՝ պահպանելու չեմպիոնի տիտղոսը: Շնորհիվ բրազիլացի Անդերսոնի խփած միակ գոլի «Լիոնը» հաղթեց «Պարի Սեն Ժերմենին» եւ այժմ 3 միավորով գերազանցում է «Մոնակոյին»: Վերջինս հաղթեց «Մոնպելյեին» (3-1): 3-րդ տեղում ընթացող Մարսելի «Օլիմպիկը» 2 միավորով է զիջում «Մոնակոյին»: «Օլիմպիկն» այս տուրում խոշոր՝ 0-3 հաշվով զիջեց «Սոշոյին»: Վերջինս, վաստակելով 60 միավոր, լավ հնարավորություն ստացավ պայքարելու 3-րդ տեղի համար: Նույնքան միավոր ունի նաեւ «Բորդոն», որը հաղթեց «Հավրին» (2-0): Տուրի մյուս արդյունքներն են. «Այաչո»-«Նիցա»՝ 2-0, «Սեդան»-«Բաստիա»՝ 2-2, «Նանտ»-«Գենգամ»՝ 0-4, «Լանս»-«Տրուա»՝ 1-0, «Օսեր»-«Լիլ»՝ 0-0, «Ռեն»-«Ստրասբուրգ»՝ 2-3: Առաջնության լավագույն ռմբարկուների ցուցակը 22 գնդակով գլխավորում է Նոնդան («Մոնակո»): Մեկ գոլ պակաս է խփել Պաուլետան («Բորդո»):

Կանադացի հոկեյիստներն ուժեղագույնն են աշխարհում

Տափօղակով հոկեյի Կանադայի հավաքականը 22-րդ անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Հելսինկիում եզրափակիչ խաղում կանադացիները լրացուցիչ ժամանակում հաղթեցին շվեդներին (3-2) շնորհիվ հոկեյի ազգային լիգայի «Նյու Յորք ռեյնջերս» թիմի սեւամորթ հոկեյիստ Էնսոն Քարտերի խփած «ոսկե» գոլի: Այսպիսով, կանադացիները չեմպիոնական տիտղոսների քանակով հավասարվեցին ԽՍՀՄ հավաքականին: Առաջնության ամենաօգտակար հոկեյիստի մրցանակը հանձնվեց շվեդ հարձակվող Մաթս Սունդինին, որը նաեւ ճանաչվեց լավագույն հարձակվող: Լավագույն դարպասապահը կանադացի Ռոն Բուրկն է, իսկ լավագույն պաշտպանի մրցանակը հանձնվեց նրա խաղընկեր Ջեյ Բաումիստերին: Բացի նշված եռյակից, խորհրդանշական հավաքականի կազմում են նաեւ պաշտպան Լյուբոմիր Վիշնովսկին (Սլովակիա), ինչպես նաեւ հարձակվողներ Դենի Հիթլին (Կանադա) եւ Պետեր Ֆորսբերգը (Շվեդիա):

Ստոյկոն վերադառնում է սիրողական սպորտ

Գեղասահքի աշխարհի եռակի չեմպիոն, կանադացի մենասահորդ Էլվիս Ստոյկոն մտադիր է վերադառնալ սիրողական սպորտ: Սոլթ Լեյք Սիթիում գրավելով 8-րդ տեղը, կանադացի գեղասահորդը 2002 թ. մարտից ընդգրկվել էր պրոֆեսիոնալների շարքերը: Ինչպես նշել է մարզիկի մենեջեր Էդ Ֆուտերմանը, Ստոյկոն ցանկանում է կրկին մրցավեճի բռնվել ուժեղագույն գեղասահորդների հետ ամենաբարձր մակարդակի մրցումներում: Ստոյկոն առաջիկա մրցումներին կնախապատրաստվի նոր մարզչի գլխավորությամբ, իսկ նրա համար նոր ծրագիր է պատրաստել Ռենդի Գարները:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

«Դինամոյի» յուրօրինակ ռեկորդը

Ֆուտբոլի ՌԴ առաջնության 8-րդ տուրում գրանցվեց մեծ անակնկալ. Մոսկվայի «Դինամոն» 7-1 հաշվով ջախջախեց «Զենիթին»: Դինամոյականները վերջին տուրում վերելքով են խաղում: Թիմն ընդամենը 3 միավորով է հետ մնում առաջատարից՝ ԲԿՄԱ-ից (19 միավոր)՝ հանդիսանալով ամենաարդյունավետը (19 գոլ): Շարունակում է անհաջող ելույթները երկրի չեմպիոն «Լոկոմոտիվը», որը հերթական պարտությունը կրեց «Կռիլյա սովետովից» (0-3): Իսկ ահա «Սպարտակը» 3-1 հաշվով հաղթեց «Շիննիկին» եւ բարելավեց մրցաշարային իրավիճակը: Մյուս հանդիպումներում գրանցվել են այսպիսի արդյունքներ. «Չեռնոմորեց»-«Սպարտակ-Ալանիա»՝ 3-0, «Ռոստով»-«Տորպեդո-Մետալուրգ»՝ 1-0, «Ռուբին»-«Տորպեդո»՝ 3-1, «Սատուրն»-ԲԿՄԱ՝ 2-2, «Ռոտոր»-«Ուրալան»՝ 2-0:

Բռնցքամարտիկները վիճարկեցին պարգեւները

Մայրաքաղաքի «Դինամո» մարզադահլիճում իրենց մրցավեճն ավարտեցին բռնցքամարտի Հայաստանի առաջնության պարգեւները վիճարկող բռնցքամարտիկները: Մի քանի օրվա թեժ մենամարտերից հետո հայտնի

դարձան չեմպիոններն ու մրցանակակիրները: Ըստ քաշային կարգերի ուժեղագույններ ճանաչվեցին երեւանցիներ Արթուր Մովսիսյանը (48 կգ), Ալեքսան Նալբանդյանը (51 կգ), Արսեն Մարտիրոսյանը (54 կգ), Արամ Ռամազյանը (57 կգ), Մարատ Թովմասյանը (91 կգ), Ասոտ Շարաֆյանը (գերծանր քաշ), վանաձորցիներ Բագրատ Ավոյանը (60 կգ), Մալո Սուքիասյանը (64 կգ) եւ Արտակ Մալումյանը (81 կգ), ինչպես նաեւ էջմիածնի ներկայացուցիչներ Հրաչյա Հովհաննիսյանը (69 կգ) եւ Անդրանիկ Հակոբյանը (75 կգ):

Մասնագետների հավաստմամբ, մրցաշարն անցավ պատշաճ մակարդակով, հավասար մենամարտերը մեծ թիվ էին կազմում: Ուժեղագույններից շատերը հաստատեցին իրենց բարձր կարգը, ի հայտ եկան նաեւ նոր անուններ: «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում Հայաստանի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբյանը հիմնականում գոհունակություն հայտնեց բռնցքամարտիկների պատրաստվածությունից՝ նշելով նաեւ որոշ թերություններ, որոնք պետք է վերացվեն հետագայում: Ըստ Մեհրաբյանի, աշնանն անցկացված ընտրական մրցաշարի համեմատ որոշակի առաջընթաց է նկատվում, ինչն ուրախալի է, քանի որ առջեւում ՀՀ հավաքականին լուրջ փորձառություններ են սպասվում: Քաշային մի քանի կարգերում կան հավաքականի մեկից ավելի թեկնածուներ: Առաջնությունը հնարավորություն տվեց մարզիչներին կազմավորելու հավաքականը, որը նախապատրաստվում է աշխարհի առաջնությանը: Ճիշտ է, անսովոր թոքաբորբի համաճարակի հետեւանքով որոշվել է Թաիլանդից աշխարհի առաջնությունը տեղափոխել մեկ այլ երկիր: Հավանաբար, մրցաշարն կանցկացվի Մոսկվայում, սեպտեմբերին: Առաջնության վայրի ընտրությունը կատարվելու է ԱԻԲԱ-ի կոնգրեսում:

Այժմ հայ բռնցքամարտիկներն ուսումնամարզական հավաք են անցկացնելու Արարատում, որտեղից կմեկնեն Հունաստան՝ մասնակցելու «Ակրոպոլիսի գավաթին»:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բն. Վարդանանց 28, բն. 34, 9/3 հարկում: Բ/տ 81,2 քմ, կապիտալ վերանորոգված, ունի սառը եւ տաք ջրի բաք, լոգասենյակի հատակը ջեռուցվող, պատուհանները՝ ձայնամեկուսիչ եվրոպական, օդորակիչ, արբանյակային ալեհավաք, 6 պահարան, մուտքի մոտ 2 մեծ երկաթյա պահարան եւ ավտոտնակ: Գինը՝ 45.000 դոլար: Հեռ.՝ 55-14-82, առանց միջնորդի:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ՝ Սեւան քաղաքում նախատեսվող նոր թվային հեռախոսակայանի տեղակայման համար անհրաժեշտ տարածքների շինվերանորոգման աշխատանքների կատարման համար։

Այն կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին, պետք է.

■ Ունենան տվյալ աշխատանքների կատարման համար պահանջվող պետական լիցենզիաները

■ Գրանցված լինեն պետական ռեգիստրում։

Մրցույթի անցկացման պայմանները եւ աշխատանքների ծավալները շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով.

Արմենտել ՀՁ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ.՝ 28 70 66։

Առաջարկի հետ միասին մասնակիցները պետք է ներկայացնեն բանկի թողարկած երաշխավորագիր 14.000 (տասնչորս հազար) ԱՄՆ դոլար գումարով (մասնակցության համար)։ Մասնակցության երաշխավորագրերի մանրամասները նշված են մրցույթի հրավերի համապատասխան կետում։

Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը՝ 2003 թ. մայիսի 23-ը։

ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտերի ընդունում

Հայաստանում մասնավոր ձեռնարկությունների զարգացմանը նպատակաուղղված «Շրջադարձային կառավարում խմբի» (TurnAround Management Group) ծրագրերին մասնակցելու համար

Եվրամիության ֆինանսավորմամբ Հայաստանում իրականացվում են մասնավոր ձեռնարկատիրության զարգացման երկու ծրագրեր, որոնց նպատակն է աջակցել փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին՝ բարելավելու նրանց արդյունավետությունն ու մրցունակությունը շուկայական տնտեսության պայմաններում։

1. Եվրամիության շրջադարձային կառավարման ծրագրի (EU TurnAround Management Programme in Armenia- TMG) շրջանակներում միջին չափի ձեռնարկությունների համար Եվրամիության երկրներից հրավիրվում են մասնագետ խորհրդատուներ, որոնք ձեռնարկության ղեկավարներին տրամադրում են խորհրդատվություն կառավարման հմտությունների զարգացման եւ շուկայի փոփոխվող պայմաններին հարմարվելու ուղղությամբ։ Ներգրավված խորհրդատուներն ունեն տվյալ ոլորտում 10 տարուց ավելի աշխատանքային փորձ եւ հմտություն մասնագիտական, կառավարման եւ շուկայավարման հարցերով խորհրդատվություն տրամադրելու համար։

Եվրամիության կողմից ամբողջությամբ ֆինանսավորվող այս ծրագրում ներգրավվելու համար ձեռնարկությունը պետք է բավարարի հետեւյալ պայմանները՝ ունենա 200-1000 աշխատակից, լինի սեփականաշնորհված (կամ սեփականաշնորհման ենթակա), լինի ՀՀ-ում գրանցված տեղական կապիտալի մասնակցությամբ, Եվրամիության կողմից ընդունելի ոլորտներում ծավալած լինի առնվազն 2 տարվա գործունեություն, չունենա անհաղթահարելի պարտավորություններ կամ բնապահպանական խնդիրներ, ղեկավարությունը դրսեւորի խորհրդատվությանը հետեւելու պատրաստակամություն։

2. Եվրամիության գործարար խորհրդատվական ծառայություն ծրագիրը Հայաստանում (EU Business Advisory Services Programme in Armenia- BAS) աշխատում է անմիջականորեն փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների (ՓՄՁ) հետ՝ BAS ծրագրի նախաորակավորված տեղական խորհրդատուների տրամադրելիք ծառայությունների պահանջարկը հայտնաբերելու ու հստակ տեխնիկական առաջարկ մշակելու ուղղությամբ։ Ծրագրի շրջանակներում ՓՄՁ-ներին տեղական խորհրդատվական կազմակերպությունները մատուցում են խորհրդատվություն, որի հաջող ավարտի դեպքում BAS-ը տրամադրում է դրամաշնորհ՝ փոխհատուցելով անհրաժեշտ խորհրդատվական ծառայության արժեքի մինչեւ 50 տոկոսը (առավելագույնը 9000 եվրո), որը չի ներառում ԱԱՀ-ն։ BAS-ը նաեւ նպաստում է տեղական խորհրդատվական ծառայությունների որակի բարձրացմանը եւ անհրաժեշտության դեպքում տեղական խորհրդատուների համար կազմակերպում համապատասխան վերապատրաստում։

Օժանդակությունը տրամադրվում է խորհրդատվության հետեւյալ ուղղություններով՝

- ավտոմատացված կառավարման համակարգերի եւ տեղեկատվական այլ տեխնոլոգիաների ներդրում (ֆինանսական հաշվառման եւ վերահսկման համակարգերի մշակում ու զարգացում)
- ռազմավարության մշակում (կազմակերպչական կառուցվածքի բարելավում, վերակազմավորում, կառավարում)
- գործարար ծրագրերի եւ ֆինանսավորման առաջարկների մշակում
- շուկայի ուսումնասիրություն եւ շուկայավարում
- ինքնարժեքի հաշվառման եւ նախագծային ուսումնասիրություններ
- որակի կառավարման եւ վերահսկման համակարգերի ներդրում (ISO 9000)
- գործընկերների եւ ներդրողների որոնում
- գործարար խորհրդատվության այլ ծառայություններ, բացառությամբ իրավաբանական խորհրդատվության եւ աուդիտի։

BAS ծրագրում ներգրավվելու համար ձեռնարկությունը պետք է բավարարի հետեւյալ պայմանները

- ունենա 10-250 աշխատակից
- լինի ՀՀ-ում տեղական կապիտալի մասնակցությամբ գրանցված
- ծավալած լինի առնվազն 2 տարվա գործունեություն արդյունաբերության կամ սպասարկման ոլորտներում, բացառությամբ՝ գյուղատնտեսության, բանկային, ռազմական նշանակության ապրանքների արտադրության, անշարժ գույքի ոլորտների։

Վերոհիշյալ պայմանները բավարարող եւ խորհրդատվական ծառայությունների կարիք ունեցող ձեռնարկությունները կարող են դիմել ԵՄ գործարար խորհրդատվական ծառայություն ծրագրի հայաստանյան գրասենյակ՝ Երեւան 375018, Տիգրան Մեծի պող. 49, 5-րդ հարկ հասցեով, հեռ.՝ 57-56-30, 57-56-33, ֆաքս՝ 57-56-21, էլ. փոստ՝ info@bas.am կամ tam@ebrd.com, ինտերնետային էջ՝ www.bas. am։

AED

Academy for Educational Development

JOB OPPENING IMMEDIATE FILLING

10 Aygedzor Street, Yerevan 375019, Armenia
Tel:(3741) 22-10-48; 22-56-36; 26-69-36 FAX:(3741) 27-56-86
Email:aed@arminco.com

The Academy for Educational Development (AED) Yerevan office announces a job opening for the position of Program Specialist.

AED is a contractor organiziation to USAID administering the Participant Training Program. AED has been in Armenia since 1994, implementing USAID-funded short- and long-term training programs in different areas of economic reforms and civil society development.

The Program Specialist will work on development of training programs as well as providing participant processing support to the individuals that have been invited to take part in the above referred programs, conferences or workshops outside of Armenia under USAID partners' and contractors' funding. This position is a full-time job with AED/Armenia office.

Qualifications Required:
University Degree
Work experience with international organizations
Excellent knowledge of Armenian and English languages
Excellent computer skills
Good communication skills

AED offers a competitive salary and excellent opportunity to work on human resource development for Armenia. To apply, please send a cover letter and CV to Ms. Anoush Yedigaryan, Country Director, AED/Armenia by 5:00 PM on Monday, May 19, 2003. In the cover letter, applicants should explain why they believe human resource development is important and how he or she can contribute to this process. Only short listed applicants will be contacted for interview.

«Future Vision Inc.» կազմակերպությունը համագործակցելով «Desjardins Trust» կազմակերպության հետ, ներկայացնում է հետեւյալ ծրագիրը

«Desjardins Trust» կազմակերպությունը, որը առաջատար բանկային հիմնարկություն է Կանադայում եւ ճանաչված է իր էմիգրացիոն ծրագրերով, Հայաստանում առաջին անգամ ներկայացնում է ներդրումային ծրագիր՝ բոլոր գործարար անձանց համար։ «Արմենիա» հյուրանոցում մայիսի 12-ին եւ 13-ին, ժ. 17:00-20:00 տեղի կունենա «Future Vision Inc.» կազմակերպության անդրանիկ բիզնես-սեմինարը։ Սեմինարը վարելու է Կանադայից ժամանած Ջոզեֆ Կազանջանը, որը պրոֆեսիոնալ էմիգրացիոն խորհրդատուների միավորման անդամ է եւ կազմակերպության նախագահը։ Նա մանրամասն կուսումնասիրի ներդրումային դաշտը եւ անձամբ կպատասխանի առաջացած հարցերին։

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք այցելել հետեւյալ ինտերնետային էջը՝ www.fvi.com, կամ գրել հետեւյալ հասցեով՝ info@fvi.com։

Այցելեք եւ բացահայտեք այն ամենը, ինչը կարող է առաջարկել Կանադան առաջատար անձանց։

Սեմինարին մասնակցել ցանկացողների մուտքն ազատ է։

FINCA

USAID-ի կողմից ֆինանսավորվող FINCA կազմակերպությունը հայտարարում է մրցույթ՝ անհատական փոխառությունների բաժնի վարկային մասնագետի պաշտոնի համար։

Ներկայացվող պահանջներն են՝

■ բարձրագույն տնտեսագիտական կամ ֆինանսական կրթություն,

■ համակարգչային ծրագրերի (Word, Excel) լավ տիրապետում,

■ ռուսերենի գերազանց եւ անգլերենի բավարար իմացություն։

■ Դիմումների ներկայացման վերջին ժամկետը 2003 թ. մայիսի 16 -ն է։

Անհրաժեշտ տեղեկությունների համար զանգահարել՝
58-48-63, 54-55-31, 54-55-32։

Հասցեն՝ Երեւան, Ագաթանգեղոսի 2ա («Սպարտակ» մարզակումբի հարեւանությամբ)

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 12. 5. 2003 Գինը՝ 100 դրամ